

MØTEPROTOKOLL

Fra møte:	2/24 Klagenemnda for sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett
Dato/tid:	03.09.2024
Sted:	Teams
Deltakere:	Silje Alund Lødemel, Per Christian Nordal, Lene Vedal Moore, Olav Haugerud, Kathrine Julin Pettersen, Cecilie Thorbjørnsen, Endre Straume Mårstig Fra DiBK: Arnfinn Brenna Martinsen, Marit Eid (observatør) og Marita Solli (observatør)
Sekretariatet:	Silje Skogstad Nørstebøen
Møteleder:	Silje Alund Lødemel
Referent:	Silje Skogstad Nørstebøen
Referat også til:	Klagenemndas medlemmer og varamedlemmer Kommunal- og distriktsdepartementet

Sak 10/24 Protokoll fra klagenemndas møte 16.04.2024.

Protokollen ble godkjent uten merknader.

Sak 11/24 Klage på vedtak om fornyelse av sentral godkjenning fra HAFJELL MASKIN AS (klagesaksnr. 2024/3383).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2

I brev datert 22.03.2024 ble vedtak av 04.03.2024 påklaget av foretaket ved Stig Plukkerud, Stein Askjellerud og Even Sundberg. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 01.02.2024 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 04.03.2024 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Søker (for alle typer tiltak) i tiltaksklasse 1
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av tømmerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2

Avslaget for det påklagde godkjenningsområdet, utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2, ble begrunnet med at referanseprosjektene ikke i tilstrekkelig grad dekket tiltaksklasse 2 innenfor godkjenningsområdet foretaket søkte om, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-4 og 13-5 tredje ledd bokstav t og tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Godkjenningsområder innvilget i klagesaksomgangen

Direktoratet har tatt klagen til følge når det gjelder følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1

- Prosjektering av oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

Det vil si at foretaket har fått innvilget disse godkjenningsområdene. Det ble ved avgjørelsen sett hen til at foretaket i klagen har vist til at faglig leder Stein Askjellerud inngår som en del av den faglige ledelsen, er fast ansatt i foretaket, og at han oppfyller krav til utdanning og praksis for disse godkjenningsområdene.

Generelle opplysninger om foretaket

Hafjell Maskin AS fikk sentral godkjenning første gang 04.05.2006. I perioden 28.04.2021 til 04.03.2024 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene:

- Søker (for alle typer tiltak) i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 49 inntektsmottakere og ligger i Øyer kommune i Innlandet. Stig Plukkerud er daglig leder og har fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2001. Driftssjef Even Sundberg har teknisk fagskole innen bygg fra 2006 og mesterbrev som tømmer fra 2012. Thomas Skjellhaugen har fullført MEF's mellomlederskole i 2015. Foretaket har i klagesaksomgangen også dokumentert at faglig leder Stein Askjellerud har teknisk fagskole innen anleggsteknikk fra 1983.

Foretaket har sin virksomhet som maskinentreprenørforretning, samt virksomhet som naturlig hører sammen med dette. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.120 Grunnarbeid.

Saksgang

01.02.2024 Søknad om fornyelse av sentral godkjenning

23.02.2024 Foreløpig svarbrev

29.02.2024 Mottatt tilleggsinformasjon

04.03.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

22.03.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

02.04.2024 Brev med forespørsel om ytterligere opplysninger i klagesak

Foretakets anførsler

For godkjenningsområdet utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2 anfører foretaket at Stein Askjellerud har vært ansatt i over ti år med over 30 års erfaring innen anlegg, og at foretaket har god dekning hva gjelder krav til bredde i utdanning og praksislengde. Foretaket henviser i den sammenheng til et vedlegg som består av dokumentasjon tilhørende Askjellerud, blant annet dokumentasjon på utdanning, arbeidsavtale og en CV.

Foretaket skriver også at de har justert sin organisasjonsplan for å unngå tvil om at Hafjell Maskin AS har en faglig ledelse med både relevant utdanning og erfaring, og informerer om at Stein Askjellerud går inn som faglig leder og at Even Sundberg blir assisterende faglig leder. Foretaket har også vedlagt en korrigert organisasjonsplan som bekrefter dette.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførende riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Forholdet til faglig ledelse og fast ansettelse

Det er et vilkår for å kunne få sentral godkjenning at foretakets faglige ledelse er fast ansatt i foretaket, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Dette kravet er satt for å sikre at den faglige ledelsen har nødvendig formell og reell innflytelse. Den faglige ledelsen må ha en ansettelsesprosent som sikrer at den ansatte har tid til i tilstrekkelig grad å kunne følge opp at kravene i plan- og bygningsloven ivaretas. Faglig ledelse er definert som en eller flere personer i foretaket som oppfyller kravene til kvalifikasjoner i kapittel 11, og som har myndighet til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av krav i plan- og bygningsloven, jf. SAK10 § 1-2 bokstav e.

Foretaket har i klagesaksomgangen dokumentert at faglig ledelse består av Stein Askjellerud og Even Sundberg. Begge er fast ansatte i foretaket fra henholdsvis 2012 og 2021, med en arbeidstid tilsvarende stillinger på 100%.

Direktoratet finner derfor at kravet til fast ansatt faglig ledelse er oppfylt for både Askjellerud og Sundberg, og det er de som vil ligge til grunn for videre vurdering.

Utførende riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev med tilhørende tre års praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev som tømmer. Høyere fagskolegrad innen bygg eller anlegg vil også kunne være relevant.

Foretaket har dokumentert at Even Sundberg har høyere fagskolegrad innen bygg fra 2006 og mesterbrev som tømmer fra 2002. Begge disse utdanningene vurderes relevante for godkjenningsområdet, og oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå.

Foretaket har i klagesaksomgangen dokumentert at faglig leder Stein Askjellerud har høyere fagskolegrad innen anleggsteknikk fra 1983. Også denne utdanningen oppfyller krav til relevant utdanning på nødvendig nivå for det påklagde godkjenningsområdet.

Utdanningskravet er dermed oppfylt for Sundberg og Askjellerud.

Krav til praksis

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav t med tilhørende veiledning. For funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 må foretaket dokumentere minimum tre års relevant praksis med godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-3. Som nevnt skal relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde i utgangspunktet være tilknyttet samme person og bygge på utdanningen som kreves. Det vil derfor være praksis tilhørende Askjellerud eller Sundberg det er aktuelt å vurdere.

I vurderingen av praksis tas det utgangspunkt i beskrivelsene av praksisen som er sendt inn. Ut ifra beskrivelsene vurderes det om praksisen er tilstrekkelig relevant, oppdatert og dekkende. I tillegg til om kravet til praksislengde er oppfylt.

Godkjenningsområdet utførende riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2 omfatter riving og miljøsanering av bygning med BRA større enn 400 m² og inntil 2 000 m² og anlegg eller konstruksjoner med tilsvarende størrelse og materialbruk. I tettbygd strøk hvor det kan være stor fare for skade på nabobygninger gjelder en øvre arealgrense på 1 000 m².

I søknaden ble avslaget for det påklagde godkjenningsområdet begrunnet med at det ikke var dokumentert tilstrekkelig praksislengde for det påklagde godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2.

Etter en gjennomgang av søknad om fornyelse og tidligere innsendte søknader er det dokumentert praksis fra 2022 til 2024 som kan knyttes til Sundberg. Det er videre vist til referanseprosjekter som kan knyttes til Askjellerud fra perioden 2015 til 2023.

Referanseprosjektet fra 2022 omfattet riving av Tretten bru. Foretaket skriver at dette medførte omfattende sikringsarbeider, håndtering av tunge og miljøfarlige konstruksjoner, med blant annet strenge krav til framdrift, omfattende trafikkavvikling og arbeider nær elva. Direktoratet finner at referanseprosjektet er relevant for det påklagde godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2.

Referanseprosjektet fra 2024 er oppført som praksis tilhørende Sundberg fra tidligere ansettelsesforhold. Sundberg var i dette prosjektet arbeidsleder og byggherre i forbindelse med riving av enebolig og fjøs. Uten nærmere beskrivelse av størrelse og/eller kompleksitet finner ikke direktoratet grunnlag for å vurdere dette referanseprosjektet høyere enn tiltaksklasse 1.

De resterende referanseprosjektene fra perioden 2015-2023 omfattet riving og sanering av hytte på ca. 100m² samt hytte og bod på totalt 70m², riving av tilbygg til kontorbygg på 80m², riving og sanering i forbindelse med ombygging av kontorbygg på 207m² og tilbygg på 106m² samt riving tilknyttet et overbygg til bygning for vannforsyning. Direktoratet finner at samtlige av disse referanseprosjektene ut ifra nåværende beskrivelser av bygningstype, størrelse og kompleksitet vurderes til tiltaksklasse 1.

Direktoratet har også i brev datert 02.04.2024 etterspurt dokumentasjon på ytterligere praksis med godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2. Vi har ikke mottatt svar på denne henvendelsen.

Kravet til praksis er derfor ikke oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Hafjell Maskin AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførende riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

**Sak 12/24 Klage på vedtak om sentral godkjenning fra
NORDBOHUS TG BYGG AS (klagesaksnr. 2024/4108).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 16.04.2024 ble vedtak av 11.04.2024 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 14.03.2024 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 11.04.2024 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig relevant praksis innen godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-3, 11-5 og 13-5 første ledd og tredje ledd bokstav g med tilhørende veiledninger. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Nordbohus TG Bygg AS fikk sentral godkjenning første gang 30.06.2014. I perioden 30.06.2014 – 30.06.2017 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av tømmerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1. Foretaket har ikke hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2 tidligere.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 23 inntektsmottakere og ligger i Tysvær kommune i Rogaland. Thomas Gausvik er daglig leder. Han har mesterbrev som tømmer fra 2020 og svennebrev som tømmer fra 2006.

Foretaket har sin virksomhet innen utførelse og rådgivning innen tømmerfaget med tilhørende varesalg, samt vedlikehold og oppussing av fast eiendom og entrepris og hva som står i den forbindelse, herunder å delta i andre selskap med tilsvarende formål. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 41.200 Oppføring av bygninger.

Saksgang

14.03.2024 Søknad

11.04.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

16.04.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

23.05.2024 Brev med forespørsel om ytterligere opplysninger i klagesak

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at det har stått som ansvarlig søker og utførende på meget krevende prosjekter de siste 15 årene. Foretaket skriver at de også kan dokumentere søkte tiltak på leilighetsprosjekter, hytteprosjekter, flermannsboligprosjekter samt mange eneboligprosjekter – både som søker og utførende.

Foretaket har også vedlagt søknad om tillatelse til tiltak, søknad om igangsetting og igangsettingstillatelser.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 og utførelse av tømmerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller høyere fagskolegrad med tilhørende seks års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i tømrerfaget eller høyere fagskolegrad innen bygg eller anlegg.

Foretaket har dokumentert at daglig leder Thomas Gausvik har mesterbrev som tømrer fra 2020. Denne utdanningen oppfylder krav til relevant utdanning på nødvendig nivå for godkjenningsområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 2.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 første ledd med tilhørende veiledning. For funksjonen ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 må foretaket dokumentere minimum seks års relevant praksis med godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-3. Praksisen må være fra samme eller høyere tiltaksklasse. Dette vurderes ut ifra beskrivelsene av praksisen som foretaket sender inn, basert vanskelighetsgraden, kompleksiteten og konsekvensen eventuelle feil kan få for helse, miljø og sikkerhet.

Søkerfunksjonen i tiltaksklasse 2 omfatter søknader med noe kompleksitet der antall ansvarlige foretak og ansvarsoppgaver medfører at koordineringsbehovet for prosjektering, utførelse eller kontroll er krevende. Dette vil for eksempel omfatte flertrinns søknader der ansvarsforholdene i tiltaket er oppsplittet og krever koordinering. Andre forhold som spiller inn, er eventuelle dispensasjoner.

Etter en gjennomgang av søknad om fornyelse samt tidligere innsendte søknader har foretaket vist til fire referanseprosjekter med oppgitt ferdigattest fra 2015 og 2023. I det ene prosjektet fra 2015 beskriver foretaket ansvar som selvbygger og søker med alle ansvarsretter i forbindelse med oppføring av enebolig. I det andre prosjektet fra 2015 skriver foretaket at de var ansvarlig søker i forbindelse med oppføring av et tilbygg til en enebolig. I prosjektene fra 2023 skriver foretaket at de har vært ansvarlig søker i forbindelse med oppføring av en enebolig og en tomannsbolig.

Foretaket har som nevnt også sendt inn dokumentasjon i klagesaken, blant annet søknad om tillatelse og igangsetting med tilhørende svar fra kommunen.

Uten nærmere informasjon om søknadsprosessen med antall trinn, ansvarsområder, koordineringsbehov, eventuelle dispensasjoner eller andre forhold som kan øke

kompleksiteten finner ikke direktoratet at foretaket har dokumentert relevant praksis med godkjenningsområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 2. Ut ifra tiltakene foretaket har vist til vil dette som oftest omfatte søknader over få trinn med lavt koordineringsbehov. I dokumentasjonen foretaket har sendt inn i klagesaksomgangen så fremgår det også at foretaket Thorvaldsen & Gausvik Bygg AS, som er det tidligere navnet på foretaket Nordbohus TG Bygg AS, har erklært ansvar som ansvarlig søker i tiltaksklasse 1. Etter en kontroll av det ene referanseprosjektet som er innsendt i søknadsomgangen gjennom Tysvær kommunes innsynsløsning fremgår det også her at foretaket har erklært ansvar som ansvarlig søker i tiltaksklasse 1.

Direktoratet finner på bakgrunn av dette at foretaket ikke har dokumentert relevant praksis med godkjenningsområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har også i brev datert 23.05.2024 bedt foretaket om dokumentasjon på nødvendig praksis innen godkjenningsområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 2, men har ikke mottatt svar på denne henvendelsen.

Kravet til praksis er dermed ikke oppfylt.

Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev med tilhørende tre års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i tømrerfaget.

Foretaket har dokumentert at daglig leder Thomas Gausvik har mesterbrev som tømrer fra 2020. Denne utdanningen oppfyller krav til relevant utdanning på nødvendig nivå for godkjenningsområdet utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav g med tilhørende veiledning. For funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 må foretaket dokumentere minimum tre års relevant praksis med godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-3. Praksisen må være fra samme eller høyere tiltaksklasse. Dette vurderes ut ifra beskrivelsene av praksisen som foretaket sender inn, basert vanskelighetsgraden, kompleksiteten og konsekvensen eventuelle feil kan få for helse, miljø og sikkerhet.

Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2 omfatter oppføring og vesentlige endringsarbeider av bygning med boenhet til og med fire etasjer,

avgrenset av tiltaksklasse 1 som omfatter arbeider for eksempel småhus til og med tre etasjer og andre bygninger til og med to etasjer. Andre eksempler på tiltak i tiltaksklasse 2 kan være bygning for publikum og arbeidsbygning med tre og fire etasjer samt andre trekonstruksjoner av tilsvarende kompleksitet. Dette kan blant annet være komplett klimaskall, omfattende brannskillekonstruksjoner i store bygg eller kompliserte loftsutbygginger med store inngrep i bæresystemet.

Etter en gjennomgang av søknad om fornyelse samt tidligere innsendte søknader har foretaket vist til referanseprosjekter med oppgitt ferdigattest fra 2013-2023 som kan knyttes til Gausvik. Prosjektene gjaldt oppføring av flere eneboliger og hytter, samt en tomannsbolig. Noen av prosjektene er oppført som praksis tilhørende foretaket, mens andre prosjekter er oppført som praksis fra tidligere arbeidsforhold for Gausvik. I samtlige av prosjektene har foretaket eller Gausvik hatt ansvar for utførelse av tømrerarbeid både innvendig og utvendig med blant annet reisverk, kledning utvendig, montering av vinduer og dører, paneling, legging av gulv, listing etc.

Direktoratet finner at samtlige av disse prosjektene ut ifra bygningstype og foretakets beskrivelse av arbeidsoppgaver vurderes til tiltaksklasse 1.

I dokumentasjonen foretaket har sendt inn i klagesaksomgangen så fremgår det også at foretaket i flere prosjekter har erklært ansvar som ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1. Etter en kontroll av det ene referanseprosjektet som er innsendt i søknadsomgangen gjennom Tysvær kommunes innsynsløsning fremgår det også her at foretaket har erklært ansvar for utførende av tømrer-, ventilasjon og betongarbeid i tiltaksklasse 1.

Direktoratet finner på bakgrunn av dette at foretaket ikke har dokumentert relevant praksis med godkjenningsområdet utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har også i brev datert 23.05.2024 bedt foretaket om dokumentasjon på nødvendig praksis innen godkjenningsområdet utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2, men har ikke mottatt svar på denne henvendelsen.

Kravet til praksis er dermed ikke oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Nordbohus TG Bygg AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 og utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Sak 13/24 Klage på vedtak om fornyelse av sentral godkjenning fra Stærk & Co AS (klagesaksnr. 2024/5160).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3

I klage innsendt 16.05.2024 ble vedtak av 14.05.2024 påklaget av foretaket ved daglig leder Jan Lindland. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 14.03.2024 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 14.05.2024 avsto direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

- Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 2
- Uavhengig kontroll av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 3
- Uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning på det nivået som kreves, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledninger. Foretaket hadde dokumentert at faglig leder Per Olav Aasbø hadde relevant ingeniørutdanning, men som ikke oppfylte krav til nødvendig utdanningsnivå. Foretaket hadde også dokumentert at Torgrim Rønningen og Jon Halvor Lindset hadde utdanning tilsvarende mastergrad, men etter direktoratets vurdering var ikke fagkombinasjonene og retningene til disse utdanningene relevant sett opp mot det faglige innholdet i godkjenningsområdet.

Det ble kort kommentert at tidligere godkjenning syntes å være gitt uten at kravet til utdanning hadde vært oppfylt.

Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2.

Generelle opplysninger om foretaket

Foretaket Stærk & Co AS med organisasjonsnummer 921026455 fikk sentral godkjenning første gang 27.09.2018. Foretaket har hatt godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet i flere perioder. Foretaket Stærk & Co AS med organisasjonsnummer 983944655 hadde også sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet i flere perioder, senest fra 08.03.2018 – 23.09.2018. Dette foretaket fusjonerte med foretaket Kræts Drift AS med organisasjonsnummer 921026455 som senere endret navn til Stærk & Co AS. Foretaket informerte om dette i søknaden i 2018 for Stærk & Co AS med organisasjonsnummer 921026455, og ønsket i den sammenheng å flytte den sentrale godkjenningen over til det nye foretaket.

Foretaket Stærk & Co AS har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 29 inntektsmottakere og ligger i Arendal kommune i Agder fylke. Jan Linland er daglig leder. Etter en gjennomgang av samtlige søknader kan ikke direktoratet se at det er dokumentert utdanning for Linland, men foretaket har oppgitt at han er sivilingeniør. Videre er det dokumentert at faglig ledelse består av Per Olav Aasbø, Jon Geir Haugholmen, Torgrim Pedersen-Rønningen, Jon Halvor Lindset, Hartvig Angell Johnsen og Erik Friis Jacobsen. For Aasbø er det dokumentert ingeniørutdanning innen miljøteknikk fra 1997. For Haugholmen er det dokumentert ingeniørgrad innen teknisk planlegging fra 2001. For Rønningen er det dokumentert master i bygg- og miljøteknikk fra 2009. For Lindset er det dokumentert sivilingeniørgrad innen bygg fra 1991. For Johnsen er det dokumentert ingeniørutdanning

innen bygg fra 2004. For Jacobsen er det dokumentert ingeniørutdanning innen bygg- og anleggsteknikk fra 1985.

Foretaket driver rådgivende ingeniørvirksomhet samt det som naturlig står i forbindelse med dette. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 71.121 Byggeteknisk konsulentvirksomhet.

Saksgang

14.03.2024 Søknad

08.05.2024 Foreløpig svarbrev

14.05.2024 Mottatt tilleggsinformasjon

14.05.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

16.05.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

15.08.2024 Brev om innhenting av ytterligere opplysninger

20.08.2024 Mottatt tilleggsinformasjon

Foretakets anførsler

Foretaket ved daglig leder Jan Linland skriver i klagen at de har fått avslag for godkjenningsområdet vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3 med Per Olav Aasbø som faglig leder, begrunnet med at han ikke oppfylle kravet til fagkompetanse siden han ikke har en mastergrad.

Til dette bemerker foretaket at de ved deres fornyelse av sentral godkjenning i 2018 søkte om å få kompensert manglende formalkompetanse med realkompetanse for Per Olav Aasbø for å få opprettholde tiltaksklasse 3 for godkjenningsområdet vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3. Foretaket viser i den forbindelse til sitat fra søknaden i 2018:

«Faglig leder innen dette fagområdet er Per Olav Aasbø. Han har 20 års erfaring innenfor planlegging og prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg, der han også er RIF-godkjent rådgiver. Han har bachelorgrad og tilfredsstillende med andre ord ikke kravet til formalkompetanse i tiltaksklasse 3. Masterutdanning innenfor vannforsynings- og avløpsanlegg er en utfordring, fordi det utdannes for få og etterspørselen er stor. Aasbø har lang erfaring med prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3. De fleste anleggene våre er i tiltaksklasse 3. Av samme grunn som nevnt ovenfor mener vi det er urimelig om vi fratras godkjenningen i tiltaksklasse 3 innenfor fagområdet vannforsynings- og avløpsanlegg. I tillegg mener vi samlet sett å ha nødvendig kompetanse til å prosjektere i tiltaksklasse 3. Vi ber derfor om at vi ved fornying av vår sentrale godkjenning får kompensert manglende utdanning med realkompetanse innen fagområdet vannforsynings- og avløpsanlegg».

På bakgrunn av søknad om fornyelse i 2018 og overgangsordningen som trådte i kraft i 2016 skriver foretaket at de fikk opprettholdt tiltaksklasse 3 for godkjenningsområdet med Aasbø

som faglig leder. Foretaket henviser videre til at de igjen fikk godkjenning i tiltaksklasse 3 for nevnte fagområde. Foretaket skriver videre at de i deres søknad i 2024 får avslag på søknaden for samme godkjenningsområde, selv om det ikke er noen endringer i faglig ledelse, noe foretaket synes er helt urimelig. Videre skriver foretaket at overgangsordningen fremdeles gjelder, og siden det her er snakk om fornyelse av sentral godkjenning og ikke en ny søknad, mener foretaket at det ikke er grunnlag for å frata dem godkjenningen.

Foretaket ber avslutningsvis om at avslaget oppheves slik at foretaket for opprettholdt godkjenning i tiltaksklasse 3 for fagområdet prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3 med Per Olav Aasbø som faglig leder.

Det henvises for øvrig til klagen.

Innhenting av ytterligere opplysninger i klagesak

Etter en gjennomgang av søknaden og klagesaken så direktoratet behov for å innhente ytterligere informasjon fra foretaket. Direktoratet ba derfor i brev datert 15.08.2024 om en avklaring om faglig ledelse for godkjenningsområdet prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3, herunder om Jon Halvor Lindset er en del av den faglige ledelsen for godkjenningsområdet.

Foretaket besvarte henvendelsen 20.08.2024. I svaret skriver foretaket at Lindset ikke er en del av den faglige ledelsen for nevnte godkjenningsområde. Foretaket viser igjen til at de i 2018 fikk sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3 med Per Olav Aasbø, der manglende formalkompetanse for Aasbø ble kompensert med realkompetanse, og at denne godkjenningen ble videreført i 2021.

Foretaket skriver videre at de stiller seg helt uforstående til at de ikke kan få fornyet godkjenning for nevnte fagområde da de mener de kommer inn under overgangsbestemmelsen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Overføring av sentral godkjenning og forholdet til overgangsbestemmelsen

Foretaket anfører som nevnt at foretaket tidligere har fått innvilget sentral godkjenning etter overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 og ber om at dette videreføres.

01.01.2016 ble det gjort en rekke endringer i byggesaksforskriften, blant annet med tydeligere krav til utdanning og dokumentasjon ved søknad om sentral godkjenning. Etter gammelt regelverk før 01.01.2016 var det for eksempel ikke krav til at utdanning eller vitnemål skulle dokumenteres ved søknad, men foretaket skulle redegjøre for foretakets kvalifikasjoner. Etter endringene i 2016 ble blant annet kravene til utdanning flyttet fra veiledning til forskrift, og gjort til absolutte krav. Kravene til utdanning fremgår i dag av SAK10 § 11-2 og 11-3. Etter forskriftsendringen ble det også krav til at man ved søknad om sentral godkjenning blant annet skal dokumentere at faglig ledelse oppfyller krav til utdanning og praksis.

Etter regelverksendringen ble det samtidig innført en overgangsbestemmelse. Bestemmelsen følger av SAK10 § 20-3. Overgangsbestemmelsen innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 01.01.2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Bestemmelsen gjelder frem til 01.07.2025, og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket, enten ved videreutdanning, eller ved å ansette faglig ledelse med nødvendige kvalifikasjoner.

For at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse, må foretaket ha vært kompensert for manglende utdanningsnivå siden før endringen av regelverket 01.01.2016 og det må søke om fornyelse av sin sentrale godkjenning. I begrepet fornyelse ligger det at den nye søknaden må være innsendt innen utløpet av forrige godkjenningsperiode. Det vil si at foretaket på søknadstidspunktet må ha en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningsområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Oversettes denne fristen vil ikke søknaden være å regne som en fornyelse og søknaden vil bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte. Denne fristen er absolutt.

Det følger av SAK10 § 13-4 fjerde ledd med tilhørende veiledning, at sentral godkjenning gis til foretak, og følger foretakets organisasjonsnummer. Ved endring av foretakets organisasjonsnummer kan opprinnelig søknad om sentral godkjenning overføres til nytt foretak. Ved overføring av sentral godkjenning, vil godkjenningsperioden være tre år som normalt. Dette gjelder også for foretak som er innvilget sentral godkjenning i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Foretaket Stærk & Co AS med organisasjonsnummer 983944655 har hatt sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3 tidligere. Foretaket fikk både i søknaden fra 2012 og 2015 innvilget sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet. Foretaket fikk i begge disse søknadene innvilget etter de

ordinære kvalifikasjonskravene da foretaket hadde vist til flere i den faglige ledelsen med utdanning som sivilingeniør, blant annet en rekke oppdragsansvarlige, herunder Jan Erik Kjemperud, Erik Friis-Jacobsen, Jan Lindland, Jon Halvor Lindset m.fl. Foretaket har dermed ikke blitt kompensert for manglende utdanningsnivå siden før endringen av regelverket i 2016.

Foretaket fikk videre fornyet sin sentrale godkjenning 08.03.2018, også denne gangen på bakgrunn av at foretaket hadde dokumentert faglig ledelse med utdanning som oppfylte kravet til utdanningsnivå. Direktoratet ser at foretaket i søknaden har bedt om å få innvilget området på bakgrunn av Per Olav Aasbø som faglig leder, kompensert for manglende utdannelse, men direktoratet har som nevnt ikke innvilget på dette grunnlaget.

Direktoratet bemerker videre at godkjenningen til Stærk & Co AS med organisasjonsnummer 983944655 opprinnelig var gyldig i perioden 08.03.2018 – 08.03.2021. Det fremgår imidlertid av opplysninger fra enhetsregisteret at dette foretaket ble registrert som slettet 22.09.2018.

Foretak med sentral godkjenning plikter å melde fra til Direktoratet for byggkvalitet om endringer som har betydning for godkjenningen, jf. SAK10 § 1-3 tredje og fjerde ledd. Foretaket må opplyse om permanente endringer i foretakets kompetanse slik som fratredelse, oppsigelser, og vesentlige omorganiseringer. Videre plikter foretak som er under konkursbehandling, eller som av andre grunner avvikles, å melde fra om dette. Endringene må meldes fra uten ugrunnet opphold. Direktoratet kan ikke se at foretaket har meldt ifra om avviklingen.

Sletting, avvikling og konkurs av foretak vil følgelig føre til at grunnlaget for sentral godkjenning ikke lenger er tilstede, og som en følge av dette vil den sentrale godkjenningen avsluttes. Den sentrale godkjenningen til foretaket Stærk & Co AS med organisasjonsnummer 983944655 derfor trukket tilbake og avsluttet 23.09.2018.

Foretaket Stærk & Co AS med organisasjonsnummer 921026455 sendte, som nevnt, inn søknad om sentral godkjenning 25.09.2018. Søknaden er dermed ikke å regne som en fornyelse av tidligere godkjenning. Foretaket hadde på søknadstidspunktet ingen aktiv godkjenning å overføre, og overgangsbestemmelsen vil derfor ikke komme til anvendelse i alle tilfeller. Direktoratet ser at det kun er snakk om et kort tidsrom, men denne fristen er som nevnt absolutt og overgangsbestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse uavhengig av eventuell tidligere innvilgelse. Direktoratet bemerker kort at også godkjenning i sak 18/7580 og 21/4605 har også blitt gitt på bakgrunn av faglig ledelse med utdanning på masternivå. Direktoratet ser imidlertid at dette kunne kommet tydeligere frem i tidligere korrespondanse med foretaket.

Foretaket vil i det følgende bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte.

Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 3 er mastergrad eller tilsvarende, med tilhørende åtte års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg omfatter komplett prosjektering av installasjoner for drikke- og slukkevann samt overvann. Dette omfatter nødvendig dimensjonering og spesifisering av produkter og komponenter i tillegg til å sikre at produktene har produktdokumentasjon. Plassering av tiltaket på situasjonsplan med koordinatfesting og høydeangivelse av viktige deler av anlegget, inngår også i oppgaven. I tillegg omfatter oppgaven også prosjektering av sikringstiltak i anleggsperioden, samt utarbeidelse av dokumentasjon som grunnlag for forvaltning, drift og vedlikehold. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mastergrad innen bygg eller anlegg med relevante fag innen vann- og avløpsteknikk.

Foretaket har som nevnt dokumentert at Per Olav Aasbø har ingeniørgrad innen miljøteknikk fra 1997. Utdanningen innehar opplæring i emner som *termodynamikk, hydroteknikk, vann og avløp og renseteknikk I/II*. Utdanningen vurderes relevant for det påklagede godkjenningsområdet, men oppfyller ikke kravet til utdanningsnivå funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 3.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt for Per Olav Aasbø.

Foretaket har også dokumentert at det har faglig ledelse med sivilingeniør-/mastergrad, blant annet Torgrim Pedersen-Rønningen og Jon Halvor Lindset.

For Rønningen er det dokumentert master i bygg- og miljøteknikk fra 2009. For Lindset er det dokumentert sivilingeniørgrad innen bygg fra 1991. I søknadsomgangen ble det kommentert at ingen av disse utdanningene ble vurdert relevante for det påklagede godkjenningsområdet. Det fremgår av fagplanen for utdanningen til Rønningen at den ikke gir opplæring i relevante emner knyttet til vannforsynings- og avløpsteknikk. Etter en ny gjennomgang av fagplanen for utdanningen til Lindset fremgår det at utdanningen blant annet har opplæring i fag som *hydromekanikk* på 14 vekttall tilsvarende 42 studiepoeng og *ing. geologi-fjell* på 8 vekttall tilsvarende 24 studiepoeng. Emnet hydromekanikk tar for seg både væsker som er i ro og som er i bevegelse. Det omfatter væskers fysiske egenskaper, hydrostatikk og dynamiske bevegelsesligninger samt prinsippene om konservering av masse

og konservering av energi og impulssetsen. Det legges spesiell vekt på grunnleggende anvendelsesområder som rørstrømning, kanalstrømning, lineær bølgeteori samt drag- og løftekrefter på legemer og konstruksjoner. Faget gir videre opplæring i typiske hydrauliske problemstillinger som oppstår i forbindelse med bygging av vannkraftanlegg, elveforbygninger, vannforsyningsanlegg, havner og faste marine konstruksjoner, beregning av energitak i rørsystemer, effekt av vannkraftverk og nødvendig kapasitet på pumper samt beregning av vannstandssprang og kapasitet på overløp.

Når det gjelder faget ing. geologi-fjell så omfatter det blant annet bergarters og fjellmassers materialtekniske egenskaper, boring og sprengning, berggrunnens svakhetssoner, sleppematerialer, vann i berg, spenninger i berg, ingeniørgeologiske undersøkelser for anlegg i fjell prosjektering av anlegg i fjell etc.

Direktoratet finner derfor etter en ny gjennomgang at utdanningen med disse fagene og deres omfang er tilstrekkelig relevant for prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3.

Utdanningskravet er dermed oppfylt for Jon Halvor Lindset.

Forhold knyttet til faglig ledelse

Faglig ledelse er definert som en eller flere personer i foretaket som oppfyller kravene til kvalifikasjoner i kapittel 11, og som har myndighet til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av krav i plan- og bygningsloven, jf. SAK10 § 1-2 bokstav e. Den faglige ledelsen må videre ha nødvendig formell og reell innflytelse over arbeidene.

Jon Halvor Lindset er i foretakets organisasjonsplan oppført som faglig leder/oppdragsansvarlig innen godkjenningsområdet ansvarlig søker.

Etter en ny gjennomgang der direktoratet fant Lindsets utdanning som relevant for det påklagde godkjenningsområdet ba direktoratet om en avklaring om Lindset også var en del av den faglige ledelsen for godkjenningsområdet prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg.

Foretaket besvarte som sagt henvendelsen og informerte om at Lindset ikke er en del av den faglige ledelsen for området. Lindset har derfor ikke formell eller reell innflytelse over godkjenningsområdet og direktoratet finner på bakgrunn av denne informasjonen ikke grunnlag for å legge Lindset til grunn som faglig leder for dette godkjenningsområdet.

Krav til praksis

Som følge av at foretaket ikke har dokumentert faglig ledelse som oppfyller kravene til kvalifikasjoner og nødvendig innflytelse, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede

godkjenningsområdet. Det bemerkes også kort at praksis ikke kan veie opp for manglende utdanning, utover tilfeller som omfattes av overgangsbestemmelsen.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har som sagt hatt sentral godkjenning for dette godkjenningsområdet tidligere. Sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller kravene som gjelder på fornyelsesstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en vurdering, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det er derfor ingen automatikk i at samtlige godkjenningsområder blir innvilget. Dette gjelder også eventuelle godkjenningsområder som er innvilget etter overgangsbestemmelsen. Det vises i den forbindelse til vurderingen ovenfor. Tidligere innvilgelse av prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3 synes å være gitt uten at forskriftens krav til faglig ledelse som oppfyller kravene til kvalifikasjoner og nødvendig innflytelse var oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Stærk & Co AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Klager har i e-post datert 29.08.2024 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

Sak 14/24 Klage på vedtak om sentral godkjenning fra TBM & ANLEGG AS (klagesaksnr. 2024/5556).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av veg- og grunnarbeid i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 31.05.2024 ble vedtak av 30.05.2024 påklaget av foretaket ved daglig leder Tarjei Vedå Vangdal. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 22.05.2024 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 30.05.2024 avsto direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 1
- utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1
- utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- utførelse av plaststøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2
- utførelse av tømmerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Begrunnelsen for godkjenningsområdet veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning på nødvendig nivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledninger. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Godkjenningsområder innvilget i klagesaksomgangen

Direktoratet har tatt klagen til følge når det gjelder godkjenningsområdene utførelse av plaststøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2 og utførelse av tømmerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1. Det vil si at foretaket har fått innvilget disse

godkjenningsområdene. Det ble ved avgjørelsen sett hen til dokumentasjon på utdanning og praksis for anleggsleder Gard Flatabø Joakimsen som ble innsendt i klagesaksomgangen.

Generelle opplysninger om foretaket

TBM & Anlegg AS har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket informert imidlertid ved innsending av søknaden at TBM & Anlegg AS egentlig var samme foretak som foretaket Hardanger Maskin AS som tidligere hadde hatt sentral godkjenning. Videre skrev foretaket at det stort sett var de samme personene som er ansatt.

Foretaket Hardanger Maskin AS med organisasjonsnummer 997350677 fikk sentral godkjenning første gang 21.12.2015. I perioden 10.01.2022 – 07.02.2024 hadde foretaket sentral godkjenning for disse godkjenningsområdene:

- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 27 inntektsmottakere og ligger i Ullensvang i Hordaland. Tarjei Vedø Vangdal er daglig leder. Han er utdannet siviløkonom fra 2001. Foretaket har også dokumentert at fagansvarlig Tore Eiken har svennebrev i rørleggerfaget fra 1999 og fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2007. I klagesaksomgangen har foretaket også dokumentert at anleggsleder Gard Flatabø Joakimsen har høyere fagskolegrad innen bygg fra 2017 og svennebrev i tømmerfaget fra 2014. Foretaket har også i klagesaksomgangen vist til at de har ansatt Bjørn Dyrekolbotn som prosjektleder. For Dyrekolbotn er det dokumentert en karakterutskrift fra Bergen Ingeniørhøgskole, studieretning for teknisk samfunnsplanlegging.

Foretaket har sin virksomhet innen Drift av entreprenørprosjekter og dertil knyttet virksomhet med grunnarbeid (graving, drenering, sprengning, planering). Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.120 Grunnarbeid.

Saksgang

22.05.2024 Søknad

30.05.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

31.05.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

11.06.2024 Mottatt tilleggsinformasjon fra foretaket

21.06.2024 Vedtak om delvis omgjøring

24.06.2024 Mottatt tilleggsinformasjon fra foretaket

29.07.2024 Tilsvar fra direktoratet

29.07.2024 Mottatt tilleggsinformasjon fra foretaket

29.07.2024 Tilsvar fra direktoratet

Foretakets anførsler

For godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 så skriver foretaket at Tore Eiken har drevet med grunnarbeider i 25 år, og at han har drevet firma i egen regi siden 2003. Videre skriver foretaket at Eiken har gjennomført og hatt ansvaret for store prosjekter i størrelsesorden 400 millioner bare de siste 5 årene via Hardanger Maskin AS, og at dette inkluderte grunnarbeid i alle prosjektene. Foretaket viser også til at Eiken har hatt ansvar for grunnarbeidsjobber i perioden 2006-2011, blant annet prosjekt Raglamyr og bussterminal Bergen hvor han var godkjent for tiltaksklasse 3.

Avslutningsvis så skriver foretaket at Eiken før dette også hadde innvilget sentral godkjenning mange år før Berge Brattabø ble ansatt i Hardanger Maskin AS, så foretaket håper på bakgrunn av dette at vedtaket kan omgjøres.

Det henvises for øvrig til klagen.

Det bemerkes også at foretaket i klagesaksomgangen har sendt inn dokumentasjon på utdanning, praksis og fast ansettelse for prosjektleder Bjørn Dyrkolbotn og håper at de med han som faglig leder kan få innvilget sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Overføring av sentral godkjenning og forholdet til overgangsbestemmelsen

Det følger av SAK10 § 13-4 fjerde ledd med tilhørende veiledning, at sentral godkjenning gis til foretak, og følger foretakets organisasjonsnummer. Ved endring av foretakets organisasjonsnummer kan opprinnelig søknad om sentral godkjenning overføres til nytt foretak. Ved overføring av sentral godkjenning, vil godkjenningsperioden være tre år som normalt. Dette gjelder også for foretak som er innvilget sentral godkjenning i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 01.01.2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Bestemmelsen gjelder frem til 01.07.2025, og ble innført for at foretakene skulle få tid til å

oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket, enten ved videreutdanning, eller ved å ansette faglig ledelse med nødvendige kvalifikasjoner.

For at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse, må foretaket tidligere ha vært kompensert for manglende utdanningsnivå og det må søke om fornyelse av sin sentrale godkjenning. I begrepet fornyelse ligger det at den nye søknaden må være innsendt innen utløpet av forrige godkjenningsperiode. Det vil si at foretaket på søknadstidspunktet må ha en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningsområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Oversittes denne fristen vil ikke søknaden være å regne som en fornyelse og søknaden vil bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte. Denne fristen er absolutt.

Foretaket Hardanger Maskin AS har hatt sentral godkjenning godkjenningområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 tidligere, først på bakgrunn av overgangsbestemmelsen med Tore Eiken som faglig leder, deretter på bakgrunn av faglig leder Berge Brattabø. Det ser ikke ut til at Brattabø er en del av den faglige ledelsen i TBM & Anlegg AS. Tore Eiken er imidlertid fortsatt en del av den faglige ledelsen.

Hardanger Maskin AS fikk senest fornyet sin sentrale godkjenning 10.01.2022. Godkjenningen var opprinnelig gyldig i perioden 10.01.2022 – 10.01.2025. Det fremgår imidlertid av opplysninger fra enhetsregisteret at dette foretaket ble registrert som konkurs i foretaksregisteret 05.02.2024.

Foretak med sentral godkjenning plikter å melde fra til Direktoratet for byggkvalitet om endringer som har betydning for godkjenningen, jf. SAK10 § 1-3 tredje og fjerde ledd. Foretaket må opplyse om permanente endringer i foretakets kompetanse slik som fratredelse, oppsigelser, og vesentlige omorganiseringer. Videre plikter foretak som er under konkursbehandling, eller som av andre grunner avvikes, å melde fra om dette. Endringene må meldes fra uten ugrunnet opphold. Direktoratet kan ikke se at foretaket har meldt ifra om avviklingen.

Sletting, avvikling og konkurs av foretak vil følgelig føre til at grunnlaget for sentral godkjenning ikke lenger er tilstede, og som en følge av dette vil den sentrale godkjenningen avsluttes. Den sentrale godkjenningen til foretaket Hardanger Maskin AS ble derfor trukket tilbake og avsluttet 07.02.2024.

Foretaket TBM & Anlegg AS med organisasjonsnummer 833331752 sendte, som nevnt, inn søknad om sentral godkjenning 22.05.2024. Søknaden er dermed ikke å regne som en fornyelse av tidligere godkjenning. Foretaket hadde på søknadstidspunktet ingen aktiv godkjenning å overføre, og overgangsbestemmelsen vil derfor ikke komme til anvendelse. Foretaket vil dermed i det følgende bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte.

Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende tre års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen anlegg.

Foretaket har som sagt dokumentert at fagansvarlig Tore Eiken har svennebrev i rørleggerfaget fra 1999 og fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2007. Fagbrev i anleggsmaskinførerfaget er relevant for godkjenningsområdet, men fag-/svennebrev oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå.

Utdanningskravet er derfor ikke oppfylt for Tore Eiken.

Det er også dokumentert at daglig leder Tarjei Vedø Vangdal er utdannet siviløkonom. I klagesaksomgangen har foretaket også dokumentert at anleggsleder Gard Flatabø Joakimsen har høyere fagskolegrad innen bygg fra 2017. Begge disse utdanningene oppfyller kravet til utdanningsnivå.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om noen av de dokumenterte utdanningene er tilstrekkelig relevante for utførelse av veg- og grunnarbeider.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Fagområdet veg- og grunnarbeider omfatter blant annet graving, sprengning, oppfylling, planering og komprimering, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav b med tilhørende veiledning.

Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 omfatter graving med krav til midlertidig sikring av byggegrop, normal komprimering, dreneringsarbeider med krav til filterlag og utlegging av drenerende lag. Graving, avstivning, sprengning, fundamentering for vann- og avløpsledninger ved normale grunnforhold med grøfter dypere enn 2 meter samt gjenfylling av grøfter med hensyn til frostskafer og trafikkbelastning omfattes også. Andre eksempler kan være utførelse av fundament for veger med en daglig trafikkmengde på 1500-5000 kjøretøy. Planeringsarbeider, utførelse av forstøtningskonstruksjoner og skråningsbeskyttelse tilsvarende vanskelige forhold er også eksempler på arbeider i tiltaksklasse 2.

Godkjenningsområdet omfatter også sprengning med skjæringshøyde inntil 8 meter fra opprinnelig nivå og sprengning av grop eller skjæringer med høyde under 8 meter med krav til kontur i utførelsesklasse 2 og med middels risiko for skader. Sprengning av grop i tett bebyggelse og mindre spreningsarbeider i vann inngår også. Andre eksempler på arbeider i

denne tiltaksklassen kan være oppfylning av løsmasser med avvik inntil 5 meter fra opprinnelig nivå, fjellarbeider i dagen og fjellsikring.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for anleggsteknikk, eksempelvis fagområder knyttet til grunnarbeid med graving, planering, sprenging, masseforflytting, vegbygging, og fundamentering.

Utdanning som siviløkonom gir opplæring i fagområder knyttet til administrasjon og ledelse, finansiering, økonomi, regnskap, budsjett, prosjektledelse, markedsføring etc. Utdanningen vurderes som ikke relevant for det påklagde godkjenningsområdet.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt for Tarjei Vedø Vangdal.

Når det gjelder fagskolegraden til Gard Flatabø Joakimsen fremgår det av innsendt fagplan at utdanningen innehar opplæring i emner som realfaglige redskap, yrkesrettet kommunikasjon, LØM-emnet, samordnet byggeprosess, byggesaken, konstruksjon bygg med faglig ledelse, drift/produksjon bygg, lokal tilpasning samt hovedprosjekt som gikk ut på tegning, prosjektering, dimensjonering og VR-visualisering av kontorbygg.

Direktoratet finner ikke at den dokumenterte utdanningen gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver og gir tilstrekkelig opplæring i anleggtekniske fag til at den kan anses relevant for utførelse av veg- og grunnarbeider.

Utdanningskravet er derfor ikke oppfylt for Gard Flatabø Joakimsen.

Foretaket har også i klagesaksomgangen vist til at de har ansatt Bjørn Dyrekolbotn som prosjektleder. For Dyrekolbotn er det dokumentert en karakterutskrift fra Bergen Ingeniørhøgskole, studieretning for teknisk samfunnsplanlegging.

Ved søknad om sentral godkjenning skal utdanningsnivåene i SAK10 § 11-2 være oppfylt i henhold til de funksjonene og tiltaksklassene foretaket søker om, jf. SAK10 § 11-3. Utdanning kan dokumenteres ved å legge frem kopi av vitnemål eller kvalifikasjonsbevis, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning. Direktoratet vurderer at foretaket må kunne vise til en fullført utdanning i form av vitnemål eller lignende dokumentasjon på fullført utdanning for at kravene til nødvendig utdanningsnivå skal anses oppfylt. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 59/20, 26/21, 14/22 og 5/23.

Karakterutskriften viser at Dyrekolbotn har avlagt flere eksamener ved skolen, men den dokumenterer ikke at utdanningen er fullført og bestått og at ingeniørgraden er oppnådd. Ettersom foretaket ikke har dokumentert at utdanningen er fullført i form av vitnemål eller

lignende dokumentasjon på fullført utdanning, anses ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå oppfylt.

Kravet til utdanning er dermed ikke oppfylt for Bjørn Dyrekolbotn.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert at kravet til utdanning er oppfylt, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at TBM & Anlegg AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

**Sak 15/24 Klage på vedtak om sentral godkjenning fra
SMEBY'S AS (klagesaksnr. 2024/6556).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1

I klage innsendt 23.06.2024 ble vedtak av 03.06.2024 påklaget ved av foretaket ved Jan Erik Smeby. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 17.04.2024 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 03.06.2024 av slo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Avslaget for godkjenningsområdene ansvarlig søker og prosjektering av sanitærinstallasjoner ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse oppfylte kravet til nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3. For godkjenningsområdet utførelse av sanitærinstallasjoner var avslaget begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse oppfylte kravet til relevant utdanning, jf. SAK10 § 11-3. For godkjenningsområdet ansvarlig søker hadde foretaket heller ikke dokumentert relevant praksis med fagområdet, jf. SAK10 § 11-3, 11-4 og 13-5 første ledd med tilhørende veiledning.

Generelle opplysninger om foretaket

Smeby's AS fikk sentral godkjenning første gang 11.05.2018. I perioden 24.03.2021 – 24.03.2024 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 5 inntektsmottakere og ligger i Asker. Jan Erik Smeby er daglig leder. Han har vitnemål fra videregående skole på samfunnsfaglinjen fra 1989. Det er ikke dokumentert utdanning for andre i den faglige ledelsen.

Foretaket har sin virksomhet innen import av pumper til basseng og VVS-artikler, montasje av utstyr til svømmebasseng, boblebad og tilhørende, salg av deler til svømmebasseng, boblebad og VVS-artikler. Videre har de sin virksomhet innen service på svømmebasseng, boblebad og VVS-service, samt andre tjenester og produkter som naturlig faller sammen med dette, herunder å delta i andre selskaper med lignende virksomhet, kjøp og salg av aksjer, eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretagender i tillegg til kjøp, salg og utleie av fast eiendom. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.221 Rørleggerarbeid.

Saksgang

17.04.2024 Søknad

24.05.2024 Foreløpig svarbrev

31.05.2024 Mottatt tilleggsinformasjon

03.06.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

23.06.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket ved daglig leder Smeby skriver innledningsvis at de på sett og vis kan forstå avslaget på søknaden om sentral godkjenning da de arbeider med en spesialisert del innenfor sanitærinstallasjoner. Foretaket bemerker samtidig at å prosjektere og bygge et bra basseng eller spa-anlegg består av mye mer og går på tvers av mange fag, men at det dessverre ikke finnes en egen utdanning eller eget yrke for dette.

Videre går Smeby gjennom gangen i hvordan de jobber med oppstart hos kunde med avklaring av grunnforhold, nabogrenser osv, til utarbeidelse av tilbud, dimensjonering av renselanlegg, avklaring av nødvendige hensyn som må tas og bygging av selve bassenget. Videre forklarer foretaket at når bassenget står klart og fullt med vann er neste steg å få et bra badevann med måling og dosering. Foretaket poengterer at dette faller utenfor både en rørleggers og en elektrikers fagfelt. Smeby skriver videre at foretaket bygger og vedlikeholder noe som de mener burde være et helt eget fag, da det går på tvers av mange yrker.

Smeby informerer videre om at de ikke lenger har kompetanse i form av rørleggerutdanning, da den ansatte som hadde denne utdannelsen har sluttet i foretaket.

Smeby bemerker samtidig at det er han selv som har prosjektert og tegnet anleggene. Smeby skriver også at han har hatt den faglige ledelsen i foretaket fra start uten en anmerkning eller klage, og synes på bakgrunn av dette og lang erfaring i bransjen at det burde holde som godkjent faglig ledelse. Smeby viser også til flere anlegg der de har bygget eller rehabilitert.

Avslutningsvis bemerker Smeby at det etter 30 års erfaring føles feil og rart å ikke ha sentral godkjenning, og at det vil være rart for foretaket å være innleid konsulent på basseng hos store entreprenører og arkitekter.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningssområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 1, prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningssområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningssområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller høyere fagskolegrad, med tilhørende fire års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningssområdet vil for eksempel være mesterbrev i tømmerfaget eller rørleggerfaget. Høyere fagskolegrad innen bygg, anlegg eller KEM/VVS vil også kunne være relevant.

Foretaket har som nevnt dokumentert at daglig leder Jan Erik Smeby har vitnemål fra videregående skole for bestått grunnkurs, videregående kurs I og II på samfunnsfaglinjen fra 1989.

Denne utdanningen oppfyller ikke krav til nødvendig utdanningsnivå for godkjenningssområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 1. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningssområdet det søkes om. Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningssområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Ettersom kravet til utdanningsnivå er det ikke nødvendig å gå detaljert gjennom utdanningens relevans for å avgjøre klagen. Direktoratet bemerker likevel kort at utdanningen heller ikke er tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet.

Foretaket har i søknadsomgangen sendt inn en arbeidsattest fra tidligere arbeidsforhold hos Andenæs VVS AS for Marius Sæther der foretaket bekrefter at Sæther har bestått svenneprøve i rørleggerfaget. Direktoratet etterspurte i brev datert 24.05.2024 kopi av svennebrev for Sæther. Foretaket besvarte henvendelsen og informert om at Sæther ikke har tatt den teoretiske delen og at han derfor ikke har svennebrev.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket heller ikke har dokumentert relevant praksis med fagområdet, jf. SAK10 § 11-3, 11-5 og 13-5 første ledd med tilhørende veiledning.

Ansvarlig søkers ansvar innebærer blant annet ansvar for at byggesøknaden inneholder nødvendige opplysninger for at kommunen skal kunne ta stilling til om tiltaket er i samsvar med bestemmelser og tillatelser. Ansvarlig søker skal også avklare ansvarsområder, samordne de ansvarlig prosjekterende, utførende, og kontrollerende og påse at alle oppgaver er belagt med ansvar og foreslå tiltaksklasser. Ansvarlig søker har også ansvar for å sende inn nødvendige opplysninger for kommunens utstedelse av ferdigattest. Ansvarlig søker innebærer også deltakelse i forhåndskonferanse, håndtering av nabovarsling, å avklare dispensasjonsbehov og utarbeide tiltaksprofil. Ansvarlig søkers ansvar fremgår av SAK10 § 12-2.

Foretaket har vist til referanseprosjekter der foretaket har tegnet, prosjektert, dimensjonert, levert og montert flere basseng. Dette er praksis som ikke er relevant for godkjenningsområdet ansvarlig søker.

Kravet til praksis er dermed ikke oppfylt.

Samlet vurdering av godkjenningsområdene prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev med tilhørende fire års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i rørleggerfaget. Høyere fagskolegrad innen KEM/VVS vil også kunne være relevant.

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er fag-/svennebrev med tilhørende to års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være svennebrev i rørleggerfaget.

Foretaket har som nevnt dokumentert at daglig leder Jan Erik Smeby har vitnemål fra videregående skole for bestått grunnkurs, videregående kurs I og II på samfunnsfaglinjen i studieretning for allmenne fag fra 1989. Vitnemål fra videregående opplæring er innplassert på nivå 4 i det norske kvalifikasjonsrammeverket, og har samme nivå som fag-/svennebrev. Utdanningen vurderes tilsvarende nivå a i SAK10 § 11-2.

Utdanningen oppfyller dermed ikke krav til nødvendig utdanningsnivå for godkjenningsområdet prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

Utdanningen oppfyller imidlertid kravet til utdanningsnivå for utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om» utdanningen til Smeby «er tilstrekkelig relevant for utførelse av sanitærinstallasjoner.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Fagområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlige endringer av sanitærinstallasjoner inkludert montering av rørsystemer med tilhørende komponenter og utstyr. Fagområdet omfatter også lyd- og branntetting av rørføringer. Legging av stikkledninger frem til kommunalt ledningsnett og installering av manuelle brannslanger inngår også, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav o med tilhørende veiledning. For at en utdanning skal anses relevant for disse godkjenningsområdene er det avgjørende at utdanningen innehar opplæring i fag knyttet til rørsystemer, sanitæranlegg og installasjoner.

Det fremgår av innsendt vitnemål at Smebys utdanning er innen studieretning for allmenne fag og ikke er yrkesfaglig. Smeby har hatt opplæring i blant annet religion, norsk, matematikk, naturfag, sosialøkonomi, bedriftsøkonomi, taleferdighet og møteteknikk, psykologi, databehandling, markedsføring og samfunnsfag I, II og III som inkluderte geografi, historie og samfunnskunnskap. Utdanningen vurderes på bakgrunn av dette som ikke tilstrekkelig relevant for fagområdet utførelse av sanitærinstallasjoner.

Ettersom kravet til utdanningsnivå ikke er oppfylt for godkjenningsområdet prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1 er det ikke nødvendig å gå detaljert gjennom

utdanningens relevans for å avgjøre klagen. Direktoratet bemerker likevel kort at utdanningen heller ikke er tilstrekkelig relevant for dette godkjenningsområdet da også dette området krever utdanning med opplæring i fag knyttet til rørsystemer, sanitæranlegg og installasjoner.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Direktoratet bemerker også kort at det i vurderingen av foretakets praksis blir lagt vekt på om praksisen er oppdatert, praksisens varighet og tilknytningen til godkjenningsområdet. Det er også krav til at referanseprosjektene må dekke det vesentligste av godkjenningsområdets faglige innhold. Det vises i denne sammenheng til Ot.prp. nr 45 (2007-2008) kap. 10.8.1, hvor det heter at det ved søknad om sentral godkjenning må dokumenteres at foretakets faglige ledelse må vise at den behersker hele bredden av arbeidsoppgaver innen det godkjenningsområdet det søker sentral godkjenning for.

Foretaket har i hovedsak vist til referanseprosjekter som omhandler prosjektering og utførelse i forbindelse med ulike svømmebasseng og badeanlegg. Som foretaket selv poengterer har foretaket sin virksomhet innen et spesialisert fagfelt og innenfor et mer avgrenset ansvarsområde enn de påklagede godkjenningsområdene. Til foretakets anførsel om at dette burde være et eget fag bemerkes det at direktoratet må forholde seg til de forskriftsfestede kravene og godkjenningsområdene som følger av byggesaksforskriften.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har hatt godkjenning for prosjektering og utførelse av sanitæranlegg i tiltaksklasse 1 tidligere. Sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstillende oppfyller kravene som gjelder på fornyelsesstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en vurdering, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd.

Tidligere godkjenning er gitt på bakgrunn av faglig leder Tom Erik Lindberg som ikke lenger er en del av foretakets faglige ledelse.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Smeby's AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 1, prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Klager har i e-post med tilhørende brev datert 30.08.2024 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

Sak 16/24 Klage på vedtak om sentral godkjenning fra KRAFT GRUNN OG BETONG AS (klagesaksnr. 2024/6890).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3

I e-post innsendt 27.06.2024 ble vedtak av 26.06.2024 påklaget av foretaket ved daglig leder Henning Opstad. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 21.05.2024 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 26.06.2024 avsto direktoratet delvis søknaden. Følgende /godkjenningsområder ble innvilget:

- Søker (for alle typer tiltak) i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av geoteknikk i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 2
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 2
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 3
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av tømmerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 3

Avslaget for utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse hadde relevant praksis med tiltaksklasse 3, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-4 og 13-5 tredje ledd bokstav f med tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Kraft Grunn og Betong AS har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Ved innsending av søknaden informerte imidlertid foretaket ved daglig leder Henning Opstad om at han hadde lagt ved godkjenningsbevis for den sentrale godkjenningen for foretaket Opstad Maskin AS, der Opstad er fagansvarlig og operasjonelt ansvarlig. Foretaket Opstad Maskin AS har ikke

sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet, og har heller ikke hatt det tidligere.

Foretaket Kraft Grunn og Betong AS har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 9 inntektsmottakere og ligger i Vestnes i Møre og Romsdal. Henning Opstad er daglig leder. Han har bachelorgrad i bygg, studieretning husbyggingsteknikk fra 2010 og svennebrev i tømmerfaget fra 2004. Videre er det lagt ved dokumentasjon på utdanning for Marius Johansen, Martin Flaten, Tom Marius Sandåker, Ole Johan Fjærbu, Petter Thorbjørnsen Olsen og Ådne Svendsen. For Flaten og Fjærbu er det dokumentert fagbrev i industrimekanikerfaget fra henholdsvis 2000 og 2018. For Johansen er det dokumentert fagbrev i forskalingsfaget fra 2007. For Sandåker og Olsen er det dokumentert fagbrev i betongfaget fra henholdsvis 2015 og 2006, mens det for Ådne Svendsen er dokumentert bergsprengersertifikat.

Foretaket har sin innen grunnarbeid med. Graving, drenering, sprengning og planering, betongkonstruksjoner, murertjenester, tømmerertjenester og oppføring og vedlikehold av bygninger. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.120 Grunnarbeid.

Saksgang

21.05.2024 Søknad

20.06.2024 Foreløpig svarbrev

26.06.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

27.06.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

07.08.2024 Brev med forespørrelse om ytterligere dokumentasjon i klagesak

Foretakets anførsler

Foretaket ved daglig leder Henning Opstad skriver i klagen at han ikke kan begripe hvordan foretaket kun har fått tiltaksklasse 1 for utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner. Videre skriver han at de har to arbeidsledere som er meget erfarne i betongfaget, og er å regne som bedriftens ledelse. Opstad mener å ha nøyte dokumentert deres erfaring fra tiltaksklasse 3.

Videre skriver Opstad at han ikke har tatt med alle andre ansattes erfaring fra det samme, da han anså den samlede kompetansen som tilstrekkelig.

Opstad ber på bakgrunn av dette om en revurdering på bakgrunn av den samlede kompetansen i foretaket.

Det henvises for øvrig til klagen.

Innhenting av ytterligere informasjon i klagesaken

Direktoratet sendte et brev til foretaket 07.08.2024 og ba om ytterligere opplysninger i klagesaken. Direktoratet ba om flere referanseprosjekter for Henning Opstad, som viser at

han har nødvendig praksislengde for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3.

Foretaket ved Opstad besvarte henvendelsen og spurte om de kunne vurderes for tiltaksklasse 2 slik saken forelå, på bakgrunn av hans utdanning og erfaringen til Marius Johansen og Tom Marius Sandåker.

Opstad anførte videre at det er meningsløst at de ikke får benyttet den samlede erfaringen på ledende personell i bedriften på utførende tiltaksklasser. Videre skrev Opstad at Johansen og Sandåker er to meget erfarne fagfolk som kun har jobbet i tiltaksklasse 2 og 3, også ledende prosjekter, og at det er de sammen med Opstad som driver den daglige faglige ledelsen. Opstad skrev avslutningsvis at om ikke denne erfaringen kunne vurderes er det en fallitterklæring for hele ordningen med sentral godkjenning.

Direktoratet besvarte henvendelsen og informerte om at det ikke er anledning til å ta en samlet vurdering av faglig ledelse, og at for at kravet til praksis skal være oppfylt må det dokumenteres fem års relevant praksis i tiltaksklasse 3, mens det for tiltaksklasse 2 er krav til tre års praksis.

Direktoratet har ikke mottatt ytterligere referanseprosjekter eller annen dokumentasjon.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3.

Om kvalifikasjonskravene og faglig ledelse

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Som nevnt tidligere ber foretaket om at direktoratet tar en ny vurdering av saken på bakgrunn av foretakets samlede kompetanse.

Faglig ledelse er i SAK10 § 1-2 bokstav e definert som en eller flere personer i foretaket som oppfyller kravene til kvalifikasjoner i kapittel 11, og som har myndighet til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av krav i plan- og bygningsloven ved gjennomføring av søknadspliktige tiltak. Foretak som søker om sentral godkjenning må videre ha en faglig ledelse med både teoretisk og praktisk kompetanse for de godkjenningsområder det søker sentral godkjenning for.

Sentral godkjenning følger foretaket og foretakets organisasjonsnummer. Søknad om sentral godkjenning har derfor blitt vurdert på virksomhetsnivå, men hvor det er enkeltpersoner i

den faglige ledelsen som må dokumentere at kvalifikasjonskravene er oppfylt, og ikke foretaket samlet.

Det fremgår videre av SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning at relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde som utgangspunkt skal være knyttet til samme person. Videre fremgår det av kvalifikasjonskravene, som er gitt i form av krav til utdanningsnivå med tilhørende krav til praksistid, at relevant praksis vil si at den normalt er opparbeidet etter endt utdanning og bygger på det utdanningsnivået som kreves, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Dette vil si at relevansvurderingen av praksis beror på at praksis skal bygge på det teoretiske grunnlaget man har tilegnet seg gjennom utdanningen, og at praksisen skal være fra tilsvarende fagområder og oppgaver som søknad om sentral godkjenning gjelder.

I SAK10 § 11-3 andre ledd er det imidlertid gjort unntak fra hovedregelen om at relevant praksis skal være opparbeidet etter endt utdanning. Dette unntaket gjelder for faglig ledelse som har tatt videreutdanning. Hvert år med relevant praksis opparbeidet før videreutdanningen er avsluttet godskrives med ½ år. Dette ble vedtatt i forskrift, da intensjonen bak unntaksbestemmelsen er at det skal lønne seg å ta videreutdanning og at man ønsket et klart regelverk som gir økt forutsigbarhet for foretak med hensyn til vurderingen om de oppfyller kravene til sentral godkjenning.

Tabellen i SAK10 § 11-3 første ledd med krav til utdanningsnivå med tilhørende krav til praksistid gir dermed ikke rom for at det kan foretas en samlet vurdering av foretakets faglig ledelse. Dette er også bekreftet av Kommunal- og distriktsdepartementet den 21.10.2021, i forbindelse med tilbakemelding på spørsmål om tolkning av SAK10 § 1-2 bokstav e fra Advokatfirmaet Kjær DA, ref.» sak 21/1043 « samt stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning ved flere anledninger, blant annet i sak 64/20, 04/21, 67/21 og 34/23. Tilfeller som faller utenfor dette utgangspunktet vil kunne være foretak som er innvilget sentral godkjenning i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 og som nå har skaffet seg nødvendig utdanningsnivå, noe som ikke er tilfellet for Kraft Grunn og Betong AS.

Den enkelte faglig leder må derfor oppfylle kravene til relevant utdanning på tilstrekkelig nivå med tilhørende praksislengde, og det er dette som vil bli lagt til grunn i det følgende.

Utførelse av plastøppte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er høyere fagskolegrad eller tilsvarende, med tilhørende åtte års relevant praksis, eller bachelorgrad eller tilsvarende med tilhørende fem års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. For funksjonen utførende i tiltaksklasse 2 er kravet mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende tre års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning.

Relevant utdanning for dette godkjeningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen bygg eller anlegg.

Foretaket har som nevnt dokumentert flere i foretaket med fag- og svennebrev. Blant annet fagbrev i forskalingsfaget for Marius Johansen og fagbrev i betongfaget for Tom Marius Sandåker.

Disse fagbrevene er relevante for godkjeningsområdet, men oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå, verken for tiltaksklasse 3 eller tiltaksklasse 2.

Foretaket har også dokumentert at daglig leder Henning Opstad har bachelorgrad innen bygg, studieretning husbyggingsteknikk fra 2010. Denne utdanningen oppfyller kravet til relevant utdanning på nødvendig nivå for det påklagde godkjeningsområdet.

Utdanningskravet er dermed oppfylt for Henning Opstad.

Krav til praksis

Godkjeningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav g med tilhørende veiledning. Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3 omfatter konstruksjoner i byggverk og tiltak som plasseres i pålitelighetsklasse 2 eller 3. Eksempler på plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3 kan være konstruksjoner i bygning med boenheter over tre etasjer samt bygning for publikum og arbeidsbygning med mer enn 5 etasjer. Andre eksempler kan være bjelker, dekker, forstøtningskonstruksjoner, kulverter og bruer med store spennvidder med stor belastning. Rammede plasstøpte peler er også omfattet av denne tiltaksklassen.

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. Ut ifra beskrivelsene av praksisen som foretaket har sendt inn, vurderer vi om praksisen er fra samme eller høyere tiltaksklasse, basert på vanskelighetsgraden, kompleksiteten og konsekvensen eventuelle feil kan få for helse, miljø og sikkerhet. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt for Sandåker og Johansen, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene tilhørende dem for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at det for Sandåker i søknaden er vist til referanseprosjekter i perioden 2015-2023. I referanseprosjektene er det blant annet beskrevet arbeider med støp av tunneler, tunnelportaler, kulverter, støp av diverse betongkonstruksjoner i forbindelse med flere kraftverk og dammer. For Johansen er det i søknaden vist til referanseprosjekter i perioden 2011-2024. I referanseprosjektene er det blant annet beskrevet arbeider med støp av tunnelportaler, basseng, store broer med trafikkbelastning, støttemurer og kulverter. Direktoratet finner at disse referanseprosjektene

omhandler arbeider som omfattes av det påklagde godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig utdanningsnivå, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

For Henning Opstad er det som nevnt vist til bachelorgrad innen bygg som oppfyller kravet til relevant utdanning på tilstrekkelig nivå, og det må derfor dokumenteres minimum fem års relevant praksis med godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3 tilhørende ham dersom kravet skal være oppfylt. For tiltaksklasse 2 må det dokumenteres minimum tre års relevant praksis

For Opstad er det i søknaden vist til tre referanseprosjekter i perioden 2022-2024 som etter direktoratets vurdering tilsvarer om lag 2,5 års praksis. I referanseprosjektene er det beskrevet støping av kjøresterk betongplate, støping av ny grunnmur under eksisterende grunnmur på en fabrikkbygning over tre etasjer, samt sikring av sjøbu og kai mot utglidning med støp, både over og undervannsstøp, støping av betongsøyle samt støp av betongamfi med repoer og trapper. Etter direktoratets vurdering beskrives det i dette prosjektet arbeider som omfattes av godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2. Dette oppfyller imidlertid ikke kravet til praksislengde på minst tre år for tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-3. Direktoratet finner ikke at det er dokumentert relevant praksis med godkjenningsområdet plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3 for Opstad. Kravet til praksis er derfor ikke oppfylt for godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3.

Direktoratet bemerker kort at det også er tatt en gjennomgang av tidligere innsendte referanseprosjekter i forbindelse med søknad om sentral godkjenning for Opstad Maskin AS, men finner ikke at det i referanseprosjektene er beskrevet relevante arbeider innen godkjenningsområdet plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Kraft Grunn og Betong AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 17/24 Klage på vedtak om fornyelse av sentral godkjenning fra KONE AKSJESELSKAP (klagesaksnr. 2024/6892).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 3

I e-post innsendt in 28.06.2024 ble vedtak av 28.06.2024 påklaget av Helhetskroll AS på vegne av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 03.06.2024 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 28.06.2024 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 2
- Utførelse av løfteinnretninger i tiltaksklasse 3

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 3

Avslaget for godkjenningsområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse hadde relevant praksis i tiltaksklasse 2, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-4, 11-5 og 13-5 første ledd med tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Avslaget for godkjenningsområdet prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 3 ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanningsnivå, jf. SAK10 § 11-2 og 11-3. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2.

Foretaket påklagde som sagt vedtaket samme dag. Foretaket sendte deretter inn en søknad om sentral godkjenning 03.07.2024 der de på nytt søkte om sentral godkjenning for prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 3, nå på bakgrunn av annen faglig leder. Foretaket fikk avslag på denne søknaden i vedtak av 14.08.2024. Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglige ledelse hadde relevant utdanning, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3. Foretaket fikk også opplyst i vedtaket at klagesak 2024/6892 opprettholdes og at eventuell dokumentasjon som var sendt inn i endringssøknaden også ville bli vurdert i klagen. Foretaket ble også gitt mulighet til å supplere klagen med ytterligere dokumentasjon. Foretaket sendte inn ytterligere dokumentasjon 21.08.2024. Dette vil bli gjennomgått under avsnittet om foretakets anførsler.

Generelle opplysninger om foretaket

Kone Aksjeselskap fikk sentral godkjenning første gang 15.10.1998. Foretaket har i flere perioder, senest i perioden 22.09.2021 – 28.06.2024, hatt sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 2, prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 3 og utførelse av løfteinnretninger i tiltaksklasse 3.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 349 inntektsmottakere og ligger i Oslo. Richard Robert Antero Huber er daglig leder. Det er ikke dokumentert utdanning for ham. I søknaden om fornyelse viste foretaket til faglig leder Stian Knutsen. For Knutsen er det dokumentert høyere fagskolegrad innen elkraft fra 2018, og fagbrev i heismontørfaget fra 2009. I endringssøknaden viste foretaket til faglig leder Tuukka Komssi. For Komssi er det dokumentert mastergrad innen «industrial engineering and management» fra 2005.

Foretaket driver industri og verkstedvirksomhet, agentur og handel samt dermed i forbindelse stående virksomhet, herunder deltagelse i andre selskaper. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.209 Annet installasjonsarbeid.

Saksgang

03.06.2024 Søknad om fornyelse

28.06.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

28.06.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet med anmodning om oppsettende virkning

01.07.2024 Svar på anmodning om utsatt iverksetting av vedtak om sentral godkjenning

03.07.2024 Søknad om endring

11.07.2024 Foreløpig svarbrev

08.08.2024 Mottatt tilleggsinformasjon

14.08.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

21.08.2024 Supplerende informasjon i klagesak

Foretakets anførsler

Helhetskontroll AS på vegne av foretaket skriver i klagen at Kone Aksjeselskap har flere faglig ledere og ønsker å vurdere endring av faglig ledelse for prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 3 slik at foretaket kan innvilges sentral godkjenning. Foretaket mener også at innsendte referanseprosjekter er relevant i forhold til søknad om sentral godkjenning for fagområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 2.

Det bes også i klagen om at det gis oppsettende virkning på vedtaket frem til klagen er avgjort. Dette ble avslått av direktoratet 01.07.2024.

Foretaket sendte som nevnt inn søknad om endring av sentral godkjenning 03.07.2024 på bakgrunn av ny faglig leder som videre ble avslått i vedtak av 14.08.2024.

Foretaket ved faglig ansvarlig Stian Hovland-Knutsen og daglig leder Richard Huber sendte inn supplerende informasjon i e-post av 21.08.2024.

Foretaket skriver at de har vært i en prosess med fornyelse av sentral godkjenning siden starten av juni og at de i vedtak av 28.06.2024 uten forvarsel ble satt ned til tiltaksklasse 2 for godkjenningsområdet prosjektering av løfteinnretninger. Videre skriver foretaket at Kone er en av Norges og verdens største leverandører innenfor løfteinnretninger og at de har historie helt tilbake til tidlig 1900-tallet. Foretaket skriver også at de er et foretak med tung erfaring og høy kompetanse blant sine ansatte, og at de leverte på verdensbasis i 2022 og 2023 over 170.000 heiser og rulletrapper per år. Videre skriver foretaket at det på bakgrunn av deres størrelse stilles store krav til seriøsitet, kompetanse og ansvar og at dette er noe de tar med høyeste alvor.

Foretaket skriver videre at de ved første søknad fikk inntrykk av at det fantes muligheter for å fravike fra kompetansekravet dersom man kunne redegjøre for dette, blant annet å vise til kompetansen på konsernnivå, noe som i ettertid har vist seg i følge direktoratet å ikke være mulig. Foretaket skriver at de på bakgrunn av dette har foretatt en omorganisering slik at

Tuukka Komssi nå er en del av den faglige ledelsen, og med tilhørende prosesser for å sikre hans involvering i prosjektene på riktig måte og ihht. SAK10.

Foretaket skriver videre at de etter samtale med saksbehandler hos direktoratet har forståelse for at det er vanskelig ut ifra Komssis CV å danne seg et bilde over hans erfaring og kompetanse, og at de derfor vil forsøke å gi en bedre og forståelig oversikt. Foretaket informerer videre om at de i Konekonsernnet har standardiserte rollenavn. Hvilke oppgaver den ansatte har kan variere, så foretaket har ingen spesifikk rolle som for eksempel går på prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 3. Foretaket har derfor prosesser som sørger for involvering av de rette personene med rett kompetanse, og med Tuukka sin erfaring og kompetanse er det ifølge foretaket helt naturlig at han er en del av den faglige ledelsen. For å vise litt av Tuukkas tyngde innenfor fagfeltet har foretaket lagt ved tre referanseprosjekter fra hans tidligere roller, hvor hans kompetanse og erfaring har blitt benyttet og som ifølge foretaket er langt innenfor tiltaksklasse 3 og mye mer komplekse enn det de ser av leveranser i Norge.

Når det gjelder Komssis utdanning er foretaket uenige i at hans fagkombinasjon ikke er aktuell innenfor fagfeltet. Kone har selv foretatt en vurdering når han ble ansatt og funnet den høyst aktuell. Foretaket henviser til at prosjektering direkte oversatt til engelsk er engineering, og at det nettopp er dette Komssi har en sivilingeniørgrad innen. Ved prosjektering av løfteinnretninger viser foretaket til at det blant annet er statikk og påvirkning av krefter som det på ses på, og anfører at det her kommer både matte og fysikk inn i bildet. I tillegg viser foretaket til at det benyttes avansert programvare for å gjøre disse beregningene. Foretaket viser også til at de innenfor løfteinnretninger har ulike forskrifter, lovverk og standarder de må forholde seg til når de prosjekterer, og at disse ofte er på engelsk og er vanskelige å tolke uten erfaring og god bakgrunnskunnskap og god forståelse for «teknisk-engelsk». Foretaket mener at det er mange av fagene til Komssi som treffer disse faktorene.

Foretaket viser videre til at direktoratet blant annet nevner elektroutdanning som relevant. Til dette bemerker foretaket at de er blant få fag som i tillegg til å ha godkjenning til å prosjektere og utførelse installasjoner i bygg også er underlagt Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og el-tilsynsloven og at de derfor har strenge krav å forholde seg til for å sikre at den elektriske biten er i henhold til gjeldende lover og forskrifter.

Foretaket mener derfor at vurdering som er gjort, og at de ikke innehar kompetanse til å stå med tiltaksklasse 3 er feil. Foretaket er enige i at det har kommet uklart frem i tidligere innsendt dokumentasjon når det gjelder erfaringen til Komssi, men håper med dette brevet og vedlagte referanseprosjekter fra hans tidligere roller utenfor Norge at det kommer tydeligere frem.

Når det gjelder relevansen for hans utdanning mener foretaket at det må telle for noe at de

som en såpass stor og tung aktør innenfor faget mener at utdanningen og fagkombinasjonen hans er relevant sammen med hans erfaring som startet allerede i 2004.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 og prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 3.

Om kvalifikasjonskravene og faglig ledelse

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Som nevnt så fikk foretaket ved første søknad inntrykk av at det fantes muligheter for å fravike fra kompetansekravet dersom man kunne redegjøre for dette, blant annet å vise til kompetansen på konsernnivå.

Faglig ledelse er i SAK10 § 1-2 bokstav e definert som en eller flere personer i foretaket som oppfyller kravene til kvalifikasjoner i kapittel 11, og som har myndighet til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av krav i plan- og bygningsloven ved gjennomføring av søknadspliktige tiltak. Foretak som søker om sentral godkjenning må videre ha en faglig ledelse med både teoretisk og praktisk kompetanse for de godkjenningsområder det søker sentral godkjenning for.

Sentral godkjenning følger foretaket og foretakets organisasjonsnummer. Søknad om sentral godkjenning har derfor blitt vurdert på virksomhetsnivå, men hvor det er enkeltpersoner i den faglige ledelsen som må dokumentere at kvalifikasjonskravene er oppfylt, og ikke foretaket samlet.

Det fremgår videre av SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning at relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde som utgangspunkt skal være knyttet til samme person. Videre fremgår det av kvalifikasjonskravene, som er gitt i form av krav til utdanningsnivå med tilhørende krav til praksistid, at relevant praksis vil si at den normalt er opparbeidet etter endt utdanning og bygger på det utdanningsnivået som kreves, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Dette vil si at relevansvurderingen av praksis beror på at praksis skal bygge på det teoretiske grunnlaget man har tilegnet seg gjennom utdanningen, og at praksisen skal være fra tilsvarende fagområder og oppgaver som søknad om sentral godkjenning gjelder.

I SAK10 § 11-3 andre ledd er det imidlertid gjort unntak fra hovedregelen om at relevant praksis skal være opparbeidet etter endt utdanning. Dette unntaket gjelder for faglig ledelse som har tatt videreutdanning. Hvert år med relevant praksis opparbeidet før

videreutdanningen er avsluttet godskrives med ½ år. Dette ble vedtatt i forskrift, da intensjonen bak unntaksbestemmelsen er at det skal lønne seg å ta videreutdanning og at man ønsket et klart regelverk som gir økt forutsigbarhet for foretak med hensyn til vurderingen om de oppfyller kravene til sentral godkjenning.

Tabellen i SAK10 § 11-3 første ledd med krav til utdanningsnivå med tilhørende krav til praksistid gir dermed ikke rom for at det kan foretas en samlet vurdering av foretakets faglig ledelse. Dette er også bekreftet av Kommunal- og distriktsdepartementet den 21.10.2021, i forbindelse med tilbakemelding på spørsmål om tolkning av SAK10 § 1-2 bokstav e fra Advokatfirmaet Kjær DA, ref.» sak 21/1043 « samt stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning ved flere anledninger, blant annet i sak 64/20, 04/21, 67/21 og 34/23. Tilfeller som faller utenfor dette utgangspunktet vil kunne være foretak som er innvilget sentral godkjenning i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 og som nå har skaffet seg nødvendig utdanningsnivå, noe som ikke er tilfellet for Kone Aksjeselskap.

Den enkelte faglig leder må derfor oppfylle kravene til relevant utdanning på tilstrekkelig nivå med tilhørende praksislengde, og det er dette som vil bli lagt til grunn i det følgende.

I forbindelse med søknaden om fornyelse av sentral godkjenning skrev også foretaket at de ikke oppfyller krav til utdanningsnivå for godkjenningssområdet prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 3 og ba om at det ble lagt vekt på foretakets praksis.

Ved søknad om sentral godkjenning er det krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Unntaket fra dette er dersom foretaket har fått innvilget sentral godkjenning i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 1. januar 2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Bestemmelsen gjelder frem til 1.juli 2025 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket. Overgangsbestemmelsen gjelder kun for foretak som har fått innvilget sentral godkjenning kompensert for manglende utdanningsnivå før 1.juli 2016.

Etter en gjennomgang av tidligere søknader ser vi at foretaket ikke har vært kompensert for manglende utdanningsnivå fra før 01.juli.2016, da foretaket i 2015 og i samtlige søknader i etterkant har fått innvilget sentral godkjenning for områdene vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte.

Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 er mesterbrev, høyere fagskolegrad eller tilsvarende, med tilhørende seks års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen bygg, anlegg, elektro eller maskin.

Foretaket viste i fornyessøknaden til faglig leder Stian Knutsen med høyere fagskolegrad innen elkraft fra 2018. Knutsen har også fagbrev som heismontør fra 2009.

Høyere fagskolegrad innen elkraft oppfyller kravet til relevant utdanning på nødvendig nivå for ansvarlig søker i tiltaksklasse 2.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 første ledd med tilhørende veiledning.

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. Ut ifra beskrivelsene av praksisen som foretaket har sendt inn, vurderer vi om praksisen er fra samme eller høyere tiltaksklasse, basert på vanskelighetsgraden, kompleksiteten og konsekvensen eventuelle feil kan få for helse, miljø og sikkerhet.

Søkerfunksjonen i tiltaksklasse 2 omfatter søknader med noe kompleksitet der antall ansvarlige foretak og ansvarsoppgaver medfører at koordineringsbehovet for prosjektering, utførelse eller kontroll er krevende. Dette vil for eksempel omfatte flertrinnsøknader der ansvarsforholdene i tiltaket er oppsplittet og krever koordinering. Andre forhold som spiller inn, er eventuelle dispensasjoner.

Etter en gjennomgang av søknad om fornyelse samt tidligere innsendte søknader om sentral godkjenning har foretaket vist til flere referanseprosjekter i perioden 2007-2024. I prosjektet fra 2007 skriver foretaket at de stod ansvarlig for søknad til kommunen med utarbeidelse av nødvendige vedlegg i forbindelse med utskiftning av heis. Foretaket skriver videre at det innebar koordinering av mindre byggaktivitet fra annet foretak som demonterte de gamle heisene. Bortsett fra dette prosjekterte og utførte foretaket arbeidet selv. Direktoratet finner at dette prosjektet er relevant for godkjenningsområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 1.

Videre har foretaket vist til et prosjekt fra 2011 der foretaket har vært ansvarlig søker for eget arbeid (prosjektering og utførelse) i forbindelse med utskiftning av heis. Også her skriver foretaket at det også innebar koordinering av mindre byggaktivitet fra annet foretak som

demonterte den gamle heisen. Etter en kontroll av dette referanserprosjektet gjennom Oslo kommunes innsynsløsning finner direktoratet at det dreide seg om en ett-trinns søknad. Direktoratet finner at dette prosjektet er relevant for godkjenningområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 1.

Videre har foretaket vist til et prosjekt fra 2014. Også i dette prosjektet var foretaket ansvarlig søker i forbindelse med utskiftning av heis der de selv sto som prosjekterende og utførende for montering, og et annet foretak sto for demontering av den gamle heisen. Direktoratet finner at dette prosjektet er relevant for godkjenningområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 1.

Foretaket har også vist til to prosjekter fra henholdsvis 2018 og 2020. I disse prosjektene var foretaket ansvarlig søker i forbindelse med utskiftning av heis der de selv sto som prosjekterende og utførende. Foretaket har ikke beskrevet involvering av andre foretak. Direktoratet finner at disse prosjektene er relevante for godkjenningområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 1.

I søknaden om fornyelse har foretaket vist til tre referanseprosjekter fra 2024 der det i utgangspunktet beskrives prosjektering og utførelse i forbindelse med utskiftning av heis. Rollen som ansvarlig søker er ikke beskrevet. Etter en kontroll av to av prosjektene gjennom henholdsvis Drammen og Gjøvik kommunes innsynsløsninger finner direktoratet at det dreide seg om søknader over ett trinn der Kone Aksjeselskap selv var prosjekterende og utførende i forbindelse med montering av heisen, og et annet foretak var ansvarlig for riving av heisen. Direktoratet finner at disse prosjektene er relevante for godkjenningområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 1.

Direktoratet finner på bakgrunn av dette at foretaket ikke har dokumentert relevant praksis med godkjenningområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 2.

Kravet til praksis er derfor ikke oppfylt.

Prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 3 er mastergrad eller tilsvarende, med tilhørende åtte års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningområdet vil for eksempel være mastergrad innen maskin eller elektro.

Foretaket viste i fornyessøknaden til faglig leder Stian Knutsen med høyere fagskolegrad innen elkraft fra 2018. Knutsen har også fagbrev som heismontør fra 2009. Ingen av disse utdanningene oppfyller kravet til utdanningsnivå for funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 3.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt for Stian Knutsen.

Foretaket har i endringsøknaden vist til faglig leder Tuukka Komssi med mastergrad innen «industrial engineering and management» fra 2005.

Mastergrad oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå for det påklagde godkjenningssområdet. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningssområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte mastergraden er tilstrekkelig relevant for prosjektering av løfteinnretninger.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningssområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Fagområdet omfatter dimensjonering, spesifisering av produkter og komponenter for løfteinnretninger. Detaljering som nødvendig underlag for montering og sikkerhetskontroll av installasjonen samt utarbeidelse av vedlikehold og brukerinstruks inngår også, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav n med tilhørende veiledning. Prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 3 omfatter prosjektering av nye eller vesentlige endringer av heiser med brannkrav samt heiser over 8 etasjer. Andre eksempler på arbeider i denne tiltaksklassen kan være prosjektering av heiser til spesiell bruk, løftevinkler eller hastighet over 2 meter per sekund. Dette kan for eksempel være heiser med høy hastighet i høye bygninger hvor svingninger av byggverket krever spesielle løsninger. For at en utdanning skal vurderes som relevant for godkjenningssområdet er det avgjørende at den er rettet mot fag innen elektro, mekanikk eller maskinteknikk.

Det fremgår av innsendt fagplan for mastergraden at den hadde opplæring i fag som *fundamental physics for engineers, physics laboratory, engineering chemistry, introduction to transportation engineering, engineering mathematics, computer literacy, programming, operating systems, information security, computer and network security* og *production systems and networks* i tillegg til en rekke fag innen språk, økonomi og ledelse. Utdanningen fremstår som overordnet og i hovedsak rettet mot ledelse. Direktoratet kan ikke se at utdanningen gir opplæring i fag som kan knyttes direkte opp mot fagområdene som løfteinnretninger er omfattet av, herunder maskin og elektro. Når det gjelder foretakets anførsel om at utdanningen inneholder opplæring i fag som fysikk og matematikk og at den gir god kunnskap for å tolke komplisert engelsk, kan ikke direktoratet se at disse fagene er avgjørende for relevansvurderingen av utdanningen.

Direktoratet finner på bakgrunn av dette at utdanningen ikke er tilstrekkelig relevant for prosjektering av løfteinnretninger.

Kravet til utdanning er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker likevel kort at foretaket har vist til referanseprosjekter både for Stian Knutsen og Tuukka Komssi som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3, og som isolert sett oppfyller kravet til praksislengde, men at det som sagt ikke er anledning til å la praksis veie opp for manglende relevant utdanning eller manglende utdanningsnivå.

Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom praksisen det er vist til ikke bygger på relevant utdanning på tilstrekkelig nivå, vil heller ikke den tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Kone Aksjeselskap verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 og prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Klager har i e-post datert 26.08.2024 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

**Sak 18/24 Klage på vedtak om fornyelse av sentral godkjenning fra
ÅDNEKVAM MASKIN OG TRANSPORT AS (klagesaksnr. 2024/7372).**

Endre Straume Mårstig deltok ikke i behandling av saken.

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 17.07.2024 ble vedtak av 03.07.2024 påklaget av foretaket ved Trond Aadnekvam. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 28.05.2024 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 03.07.2024 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning på det nivået som kreves, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning. For godkjenningsområdet prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1 hadde foretaket heller ikke dokumentert nødvendig praksislengde, jf. SAK10 § 11-3. For de øvrige godkjenningsområdene ble det kort kommentert at direktoratet ikke hadde anledning til å la praksis veie opp for at kravet til utdanning ikke var oppfylt selv om foretaket hadde vist til praksis som var omfattet av godkjenningsområdene.

Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene innen utførelse i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Ådnekvam Maskin og Transport AS fikk sentral godkjenning første gang 10.12.2014. Foretaket har ikke hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene tidligere. I perioden 03.11.2021 – 03.07.2024 hadde foretaket sentral godkjenning for disse godkjenningsområdene:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 19 inntektsmottakere og ligger i Bergen. Trond Aadnekvam er daglig leder. Han har mesterbrev som tømmer fra 1999. Foretaket har også dokumentert at faglig leder Torstein Tonning har fagbrev i betongfaget fra 2019, og at drifts- og faglig leder Jan Richard Aadnekvam har fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2020 og svennebrev i tømmerfaget fra 2009.

Foretaket har sin virksomhet innen maskinentreprenørtjenester med tilhørende aktiviteter, maskinutleie, transporttjenester og eiendomsutvikling. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.120 Grunnarbeid.

Saksgang

28.05.2024 Søknad

26.06.2024 Foreløpig svarbrev

02.07.2024 Mottatt tilleggsinformasjon

03.07.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

17.07.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

05.08.2024 E-post til foretaket angående klagesak

Foretakets anførsler

Foretaket ved daglig leder Trond Aadnekvam skriver i klagen at de har fått avslag på søknad om sentral godkjenning med begrunnelse at faglig leders utdanning ikke har relevant fagkombinasjon og at retningen til utdanningen ikke anses som relevant sett opp mot det faglige innholdet i godkjenningsområdet. Til dette bemerker Aadnekvam at faglige leder i foretaket har vel 50 års erfaring, både innenfor byggfag og anleggsfaget. Foretaket mener at å ikke anerkjenne denne kompetansen og erfaringen som tilstrekkelig i denne sammenhengen muligens handler om at de i søknadsprosessen ikke har fått belyst situasjonen, og at søknaden ikke er vurdert basert på faktisk kompetanse og livserfaring.

På bakgrunn av dette ønsket foretaket et Teamsmøte med direktoratet for å forklare situasjonen, og at de over samtalen kunne vurdere om det er noen måte å anerkjenne faglig leders erfaring og kompetanse, slik at foretaket kan få godkjent flere tiltaksklasser.

Det henvises for øvrig til klagen.

Angående foretakets forespørsel om å avholde møte

Foretaket ba som nevnt om et Teamsmøte med direktoratet for å redegjøre for kompetansen til den faglige ledelsen.

Direktoratet svarte på forespørselen i e-post av 05.08.2024 og informerte foretaket om at det ved søknad om sentral godkjenning må dokumenteres at den faglige ledelsen oppfyller krav til både relevant utdanning og praksis, og at det ikke er mulighet til å la eventuell praksis kompensere for manglende relevant utdanning. Foretaket ble deretter henvist til å ta kontakt med direktoratet via svartjenesten dersom det hadde spørsmål. Foretaket ble også gitt mulighet til å supplere klagen med ytterligere dokumentasjon dersom det var ønskelig.

Direktoratet har ikke mottatt ytterligere dokumentasjon i klagesaken.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1, utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2, utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2 og utførelse av plastøppte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person og det er ikke anledning til å ta en samlet vurdering av faglig ledelse.

Generelt om kravet til relevant utdanning på nødvendig nivå

Ved søknad om sentral godkjenning er det krav om at den faglige ledelsen skal oppfylle krav til utdanning og praksis etter inndelingen i tiltaksklasser og funksjoner i tabellen som fremgår av SAK10 § 11-3 første ledd. Kravene til utdanningsnivå fremgår av SAK10 § 11-2. Det må dokumenteres en fullført og bestått utdanning i form av fag-/svennebrev, mesterbrev, vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført utdanning for at kravene til nødvendig utdanningsnivå skal være oppfylt. Byggesaksforskriften stiller også krav om formell utdanning, og tar som sagt utgangspunkt i ulike utdanningsnivåer der fag-/svennebrev er minimumskravet. Kompetanse i form av kurs, sertifiseringer eller andre autorisasjoner oppfyller derfor ikke kravet til formell utdanning.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdene.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra daværende Kommunal- og moderniseringsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

I et brev til direktoratet den 11.09.2008 skrev daværende Kommunal- og regionaldepartementet blant annet følgende om nødvendigheten av riktig utdannelse for å få sentral godkjenning: "Dersom det ses bort fra kravet om at utdanningen må være relevant, innebærer dette at det er foretakets realkompetanse som danner grunnlaget for sentral godkjenning. Dette vil i så fall være i strid med ordningens intensjon, jf også våre uttalelser i sak nr 04/3790 og 01/5032"».

Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende fire års

relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningssområdet vil for eksempel være mesterbrev i anleggsgartnerfaget, eller høyere fagskolegrad innen anlegg.

Foretaket har dokumentert at faglig leder Torstein Tønning har fagbrev i betongfaget fra 2019. Denne utdanningen oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå for dette godkjenningssområdet. Foretaket har også dokumentert at drifts- og faglig leder Jan Richard Aadnekvam har fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2020 og svennebrev i tømmerfaget fra 2009. Fagbrev i anleggsmaskinførerfaget vurderes relevant, men heller ingen av disse utdanningene oppfyller krav til nødvendig utdanningsnivå.

Foretaket har videre dokumentert at daglig leder Trond Aadnekvam har mesterbrev i tømmerfaget fra 1999, kompetansebevis for videregående opplæring der det fremgår at Aadnekvam har blitt realkompansevurdert og fått godkjent tre fag innen transport og logistikk, samt en rekke kursbevis.

Mesterbrev oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå for funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 1. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningssområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om mesterbrev i tømmerfaget er tilstrekkelig relevant for prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningssområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Prosjektering av veg omfatter utforming og dimensjonering av veger, parkeringsplasser, gang- og sykkelveger, busslommer og lignende. Håndtering av overvann med avrenning til grøfter, sluk og tilsvarende inngår også. Prosjektering av utearealer og landskapsutforming skal ta hensyn til bruk og funksjonalitet. Målet er å sørge for at utendørsområdene er trygge og kan brukes av alle. Innvirkning på ytre miljø som for eksempel håndtering av overvann, handler om å lede overvannet til avløpssystemer til grøfter, bekker, sluk og lignende, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav b med tilhørende veiledning.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningssområdet er det avgjørende at utdanningen har opplæring i anleggstekniske fag, eksempelvis fagområder knyttet til grunnarbeid, utforming av anlegg, vegbygging, fundamentering, overvannshåndtering, mm.

Utdanningen som tømmer har opplæring i konstruksjons- og innredningsarbeid i bygninger og produksjon og montering av elementer og moduler. Læreplanen for tømmerfaget viser at kompetansemålene blant annet inneholder bygging av nye utvendige og innvendige konstruksjoner av tre og stål, bygging og montering av ulike typer komplette vegg- og

takkonstruksjoner, valg av konstruksjoner og løsninger samt montering av vinduer og dører med isolering og tetting.

Direktoratet finner etter dette at mesterbrev i tømmerfaget ikke gir anleggsteknisk forståelse og ikke gjenspeiler godkjenningområdet innhold og arbeidsoppgaver. Utdanningen vurderes til å ikke være tilstrekkelig relevant.

Direktoratet bemerker også kort at foretaket i tidligere søknad har dokumentert at Morten Aadnekvam Hammer har høyere fagskolegrad innen elkraft fra 2015. Det er ikke lagt ved dokumentasjon på ansettelse eller utdanning for Hammer i fornyelsessøknaden, men han fremgår av innsendt organisasjonsplan som en del av staben. Direktoratet kommenterer derfor kort Hammers utdanning; høyere fagskolegrad oppfylder følgelig kravet til utdanningsnivå for godkjenningområdet. Når det gjelder relevansvurderingen gir en utdanning innen elkraft opplæring i emner knyttet til produksjon, overføring, distribusjon og forbruk av elektrisk energi og vurderes ikke relevant for prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Når kravet til utdanning ikke er oppfylt, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant. Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-2 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning. Siden utdanningskravet ikke er oppfylt, er dermed praksisvurderingen ikke avgjørende i denne saken.

Direktoratet bemerker likevel kort at foretaket har vist til to referanseprosjekter der de beskriver at de har prosjektert grunn- og terrengarbeid samt geotekniske forhold, som er arbeider som inngår i godkjenningområdet. Prosjektene har oppgitt ferdigattest fra 2020 og 2021 som isolert sett ikke oppfyller kravet til praksislengde.

Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 og utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende tre års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for disse godkjenningområdene vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen anlegg.

Foretaket har dokumentert at faglig leder Torstein Tønning har fagbrev i betongfaget fra 2019. Denne utdanningen oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå for disse godkjenningområdene. Foretaket har også dokumentert at drifts- og faglig leder Jan Richard

Aadnekvam har fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2020 og svennebrev i tømrerfaget fra 2009. Fagbrev i anleggsmaskinførerfaget vurderes relevant, men ingen av disse utdanningene oppfyller krav til nødvendig utdanningsnivå.

Foretaket har videre dokumentert at daglig leder Trond Aadnekvam har mesterbrev i tømrerfaget fra 1999, kompetansebevis for videregående opplæring der det fremgår at Aadnekvam har blitt realkompansevurdert og fått godkjent tre fag innen transport og logistikk, samt en rekke kursbevis.

Mesterbrev oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå for funksjonen utførende i tiltaksklasse 2. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjeningsområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om mesterbrev i tømrerfaget er tilstrekkelig relevant for utførelse av veg- og grunnarbeider og utførelse av landskapsutforming.

Det vises til godkjeningsområdenes faglige innhold i SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav b og c med tilhørende veiledninger.

Fagområdet veg- og grunnarbeider omfatter blant annet graving, sprengning, oppfylling, planering og komprimering.

Fagområdet landskapsutforming omfatter opparbeidelse og planering av grøntanlegg, idrettsanlegg, mindre veier og plasser. Legging av dekker med belegningsstein, natursteinsarbeider og utførelse av forstøtninger og skråningsbeskyttelse er også eksempler på arbeider som omfattes av fagområdet.

For at en utdanning skal anses relevant for disse godkjeningsområdene er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for anleggsteknikk, eksempelvis fagområder knyttet til grunnarbeid med graving, planering og sprenging, samt vegbygging og opparbeidelse av anlegg og uteområder.

Det vises til det som er nevnt tidligere om hva utdanning i tømrerfaget omfatter. Direktoratet finner etter dette at mesterbrev i tømrerfaget ikke gir anleggsteknisk forståelse og ikke gjenspeiler godkjeningsområdenes innhold og arbeidsoppgaver. Utdanningen vurderes til å ikke være tilstrekkelig relevant.

Når det gjelder utdanningen til Morten Hammer vurderes utdanningen heller ikke relevant for disse godkjeningsområdene.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er som nevnt krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningssområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning på nødvendig nivå, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning.

Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende tre års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningssområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen bygg eller anlegg, da det ikke finnes mesterbrev innen dette fagområdet.

Foretaket har dokumentert at faglig leder Torstein Tønning har fagbrev i betongfaget fra 2019. Denne utdanningen vurderes relevant, men oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå for dette godkjenningssområdet. Foretaket har også dokumentert at drifts- og faglig leder Jan Richard Aadnekvam har fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2020 og svennebrev i tømmerfaget fra 2009. Heller ingen av disse utdanningene oppfyller krav til nødvendig utdanningsnivå.

Foretaket har videre dokumentert at daglig leder Trond Aadnekvam har mesterbrev i tømmerfaget fra 1999, kompetansebevis for videregående opplæring der det fremgår at Aadnekvam har blitt realkompansevurdert og fått godkjent tre fag innen transport og logistikk, samt en rekke kursbevis.

Mesterbrev oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå for funksjonen utførende i tiltaksklasse 2. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningssområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om mesterbrev i tømmerfaget er tilstrekkelig relevant for utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner.

Godkjenningssområdet omfatter forskalings-, armering- og utstøpningsarbeider av konstruksjoner som fundamenter, vegger, søyler, bjelker og dekker, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav f med tilhørende veiledning. For at en utdanning skal anses som relevant for

dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for støping, forskaling og betong.

Det vises til det som er nevnt tidligere om hva utdanning i tømmerfaget omfatter.

Til forskjell fra utdanning i tømmerfaget, inneholder utdanning i betongfaget opplæring i fundamentering, forskaling, armering, montasje av innstøpingsgods og isolasjonsprodukter, utstøping av betong, produksjon av betongelementer, betongrehabilitering, branntetting og fuging.

Som tidligere nevnt finnes det ikke mesterbrev for dette fagområdet. Relevant utdanning for dette området i tiltaksklasse 2 eller høyere vil derfor kunne være høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen bygg eller anlegg. Disse utdanningene innehar opplæring i emner som blant annet betong- og stålkonstruksjoner, bygg- og anleggskonstruksjoner, konstruksjonslære, materialteknologi mm.

Direktoratet kan ikke se at utdanning innen tømmerfaget gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver i tilstrekkelig grad, og finner derfor at utdanningene ikke er tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet. Tilsvarende vurderinger er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning tidligere, ref. blant annet nemndas saksnummer 03/20, 19/21, 44/21 og 25/22.

Når det gjelder utdanningen til Morten Hammer vurderes utdanningen heller ikke relevant for dette godkjenningsområdet.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er som nevnt krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning på nødvendig nivå, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Ådnekvam Maskin og Transport AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1, utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2, utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2 og utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for påklagede godkjenningsområdene.»

Sak 19/24 Klage på vedtak om fornyelse av sentral godkjenning fra HEIBL ENTREPRENØR AS (klagesaksnr. 2024/7572).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 06.08.2024 ble vedtak av 24.07.2024 påklaget av foretaket ved daglig leder Korbinian Heibl. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 14.06.2024 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 24.07.2024 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområde ble innvilget:

- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse hadde relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Generelle opplysninger om foretaket

Heibl Entreprenør AS fikk sentral godkjenning første gang 14.04.2018. I perioden 16.06.2021 – 16.06.2024 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2, utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2 og utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 3 inntektsmottakere og ligger i Rauland i Vinje i Telemark. Korbinian Heibl er daglig leder. For Heibl er det dokumentert vitnemål for videregående opplæring innen idrettsfag. Videre er det dokumentert at prosjektsjef Roland Heibl har teknikervitnemål fra statlig teknikerskole for landbruk, fagretning gartner og vindyrking fra 1986 og vitnemål over gartnermesterprøven fra 1985. Utdanningene er fra Tyskland.

Foretaket har sin virksomhet innen å utføre anleggs- og grunnarbeid med spesialisering innen vassdrag og erosjonssikring samt import og salg av maskiner. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.120 Grunnarbeid.

Saksgang

14.06.2024 Søknad

24.07.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

06.08.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de klager på at de ikke får fornyet to godkjenningsområder som de tidligere har hatt. Foretaket viser til vedtaket og at de ikke fikk fornyet på bakgrunn av at

de ikke hadde dokumentert tilstrekkelig utdanning. Til dette bemerker foretaket at Roland Heibl, som er ansatt i foretaket, er anleggsgartnermester og tekniker. Videre henviser foretaket til at tekniker er på ingeniørnivå i Norge, og at han med denne utdanningen er utdannet maskinfører i Tyskland. Foretaket skriver at utdanningen inneholder alt fra landmåling til mindre betongkonstruksjoner, og at veg og grunnarbeider selvfølgelig er en del av denne utdanninga. Foretaket mener på bakgrunn av dette at saksbehandler hos direktoratet ikke har tilstrekkelig kompetanse ved å mene at utdanningen ikke er relevant og henviser til at en anleggsgartner tekniker driver med grunnarbeid, veg, vann og avløp.

Foretaket skriver også at to av tre ansatte i Heibl Entreprenør AS har ADK-bevis og jobber med mye med vann og avløp, og at alle ansatte har over 15 års erfaring. Foretaket mener at direktoratet har gjort en feilvurdering siden de har hatt godkjenningsområdene før og at de driver med mange komplekse prosjekter. Foretaket skriver også at det kan bli skadelig for deres foretak å ikke få fornyet sin sentrale godkjenning.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 og utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 og utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende tre års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for disse godkjenningsområdene vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen anlegg.

Utdanning og praksis fra annen EØS-stat skal aksepteres på lik linje med norsk, jf. SAK10 § 11-5 andre ledd. Søknaden og vedleggene skal være på norsk, dansk eller svensk, eller vedlagt en faglig korrekt oversettelse til ett av disse språkene, jf. SAK10 § 13-2 tredje ledd. For søknad om sentral godkjenning må det dokumenteres at den formelle 4 utdanningen og praksisen er relevant i forhold til det godkjenningsområdet det søkes sentral godkjenning for.

Foretaket har dokumentert at prosjektsjef Roland Heibl har teknikervitnemål fra statlig teknikerskole for landbruk, fagretning gartner og vindyrking fra 1986 og vitnemål over gartnermesterprøven fra 1985. Utdanningene er fra Tyskland.

Begge utdanningene vurderes tilsvarende nivå c, høyere fagskolegrad og oppfyller krav til nødvendig utdanningsnivå for de påklagde godkjenningssområdene. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningssområdene det søkes om.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Spørsmålet blir derfor om noen av de dokumenterte utdanningene er tilstrekkelig relevante for de påklagde godkjenningssområdene. Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningssområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Det vises til godkjenningssområdenes faglige innhold i SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav b og d med tilhørende veiledninger.

Fagområdet veg- og grunnarbeider omfatter blant annet graving, sprengning, oppfylling, planering og komprimering. Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 omfatter graving med krav til midlertidig sikring av byggegrop, normal komprimering, dreneringsarbeider med krav til filterlag og utlegging av drenerende lag. Graving, avstivning, sprengning, fundamentering for vann- og avløpsledninger ved normale grunnforhold med grøfter dypere enn 2 meter samt gjenfylling av grøfter med hensyn til frostskafer og trafikkbelastning omfattes også. Andre eksempler kan være utførelse av fundament for vegger med en daglig trafikkmengde på 1500-5000 kjøretøy. Planeringsarbeider, utførelse av forstøtningskonstruksjoner og skråningsbeskyttelse tilsvarende vanskelige forhold er også eksempler på arbeider i tiltaksklasse 2. Godkjenningssområdet omfatter også sprengning med skjæringshøyde inntil 8 meter fra opprinnelig nivå og sprengning av grop eller skjæringer med høyde under 8 meter med krav til kontur i utførelsesklasse 2 og med middels risiko for

skader. Sprengning av grop i tett bebyggelse og mindre sprengningsarbeider i vann inngår også. Andre eksempler på arbeider i denne tiltaksklassen kan være oppfylling av løsmasser med avvik inntil 5 meter fra opprinnelig nivå, fjellarbeider i dagen og fjellsikring.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for anleggsteknikk, eksempelvis fagområder knyttet til grunnarbeid med graving, planering, sprenging, masseforflytting, vegbygging, og fundamentering.

Fagområdet utførelse vannforsynings- og avløpsanlegg omfatter utførelse av vann- og avløpsanlegg samt utførelse av overvannssystem, med tilhørende komponenter og utstyr. Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2 omfatter legging av rør for vann, avløp og overvann i tiltak med liten kompleksitet og vanskelighetsgrad, men der mangler og feil kan føre til middels til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet eller motsatt. Dette kan være legging av rør for vann med diameter inntil 200 mm og legging av rør for avløp med diameter inntil 400 mm, avgrenset av tiltaksklasse 1 som omfatter legging av rør for vann og avløp inntil henholdsvis 63 og 200 mm i diameter. Legging av overvannsrør for større boligfelt inngår også. For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag innen vannforsynings- og avløpsanlegg, eksempelvis fagområder knyttet til legging av rør og håndtering av overvann.

En anleggsgartner utdannes til å planlegge, bygge, og vedlikeholde uteområder som parker, hager og andre grøntområder. Med utdanning som anleggsgartner skal man blant annet kunne utføre grunnarbeid og anleggsarbeid med faste og løse dekker, beskrive, vurdere og utføre arbeid med plantematerialer og vekstmedier, velge, bearbeide og bruke naturstein, betong og andre materialer i utforming av anlegg, bruke teknisk utstyr, utføre manuelt og maskinelt arbeid i henhold til gjeldende regelverk, utføre arbeid i nyanlegg og vurdere økonomi, ressursbruk og miljøhensyn. I tillegg skal man også kunne drifte og vedlikeholde flere typer grønne og grå anlegg.

Det fremgår av innsendt fagplan for gartnereteknikerutdanningen at den inneholdt opplæring i fag som *ingeniørbiologi, plantegning, maskinteknikk, landskapspleie og byggelederplanlegging, hageteknikk, faget om stauder og trær, oppmålingsteknikk, bedriftslære i gartnerfaget, fysikk med meteorologi, jordsmonn og planteernæring, botanikk og plantevern og økonomi og agrarpolitikk.*

Direktoratet finner at både utdanningen som anleggsgartnermester og gartneretekniker gir opplæring i emner med relevante elementer godkjenningsområdene, men direktoratet kan ikke se at utdanningen innehar tilstrekkelig bred opplæring innen anleggsteknikk og VA-teknikk til at den gjenspeiler det vesentligste av godkjenningsområdenes innhold og arbeidsoppgaver. Direktoratet finner på bakgrunn av dette at de dokumentert utdanningene ikke er tilstrekkelig relevante for utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 og

utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2. Direktoratet viser i den forbindelse til det som er skrevet ovenfor om hva godkjenningsområdene omfatter, i tillegg til eksemplene som følger av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav b og d med tilhørende veiledning, herunder fjellarbeider, sprengning, graving, fundamentering, legging av dekker, utførelse av fundament for veger, planeringsarbeider, oppfylling av løsmasser etc. for utførelse av veg- og grunnarbeider samt legging av rør for vann og avløp samt overvannshåndtering for utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt for Roland Heibl.

Foretaket har også oppgitt at det er flere i foretaket som har ADK-bevis. Til dette vil direktoratet bemerke at byggesaksforskriften stiller krav om formell utdanning. Kompetanse i form av kurs, sertifiseringer eller andre autorisasjoner i kan derfor ikke veie opp for manglende formell, relevant utdanning. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 70/20, 50/21, 25/22 og 11/23

Foretaket har også i tidligere søknader dokumentert at daglig leder Korbinian Heibl har vitnemål for videregående opplæring innen idrettsfag. Direktoratet bemerker kort at denne utdanningen ikke oppfyller krav til utdanningsnivå for de påklagde godkjenningsområdene, og er heller ikke relevant.

Kravet til utdanning er derfor ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har hatt sentral godkjenning for disse godkjenningsområdene tidligere. Sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstillende oppfyller kravene som gjelder på fornyelsestidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en ny

vurdering, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det er derfor ingen automatikk i at foretaket får fornyet samtlige godkjenningsområder. Det vises i den forbindelse til utdanningsvurderingen ovenfor.

Følgene av å ikke ha sentral godkjenning

Foretaket anfører som sagt at det kan bli skadelig for deres foretak å ikke få fornyet sin sentrale godkjenning. Til dette bemerker direktoratet at det vil kunne være en ulempe, men at sentral godkjenning er en frivilling ordning og at et avslag på søknad ikke innebærer noe yrkesforbud i så måte. Det er ikke et krav om at foretak må ha det for å kunne erklære ansvar i en byggesak. Det er heller ikke tillatt å stille vilkår om sentral godkjenning ved offentlige anskaffelser, eller for å få tillatelser etter plan- og bygningsloven eller annet regelverk, jf. SAK10 § 9-1 andre ledd.

Ved erklæring av ansvarsrett kan foretaket erklære ansvar for et mindre avgrenset fagområde, mens det ved søknad om sentral godkjenning må dokumenteres utdanning og praksis som dekker bredden av arbeidsoppgavene som godkjenningsområdene omfatter. For tilfeller hvor foretak ikke kan dokumentere tilstrekkelig bred utdanning eller praksis med godkjenningsområdene, vil ikke kravet til utdanning eller praksis være oppfylt for å få innvilget sentral godkjenning. Foretak er da henvist til å erklære ansvarsrett i konkrete tiltak for mindre avgrensede fagområder. Dersom foretaket vurderer sin utdanning og praksis som dekkende for å kunne erklære ansvar for et noe mer avgrenset ansvarsområde enn det påklagede godkjenningsområdet, vil dette være et forhold mellom foretaket selv og kommunen som bygningsmyndighet.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Heibl Entreprenør AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 og utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Klager har i e-post datert 27.08.2024 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

**Sak 20/24 Klage på vedtak om fornyelse av sentral godkjenning fra
NOMA ARKITEKTER AS (klagesaksnr. 2024/7919).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 3

I e-post av 19.08.2024 ble vedtak av 01.08.2024 påklaget av foretaket ved daglig leder Petter Nordahl. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 16.06.2024 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 01.08.2024 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med nødvendig utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3 med tilhørende veiledninger. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningssområdene det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Generelle opplysninger om foretaket

Noma Arkitekter AS fikk sentral godkjenning første gang 07.07.2015. Foretaket har i flere perioder, senest i perioden 18.06.2021 – 18.06.2024, hatt sentral godkjenning for godkjenningssområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 og prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 3.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 2 inntektsmottakere og ligger i Oslo. Petter Nordahl er daglig leder. For Nordahl er det dokumentert åtte fullførte semestre ved

Arkitekthøgskolen i Oslo i tillegg til to semestre fra tidligere studie ved NTH. Det er også dokumentert at han er medlem av Norske Arkitekters Landsforbund (NAL).

Foretaket driver arkitektvirksomhet og annen bygningsmessig, økonomisk og administrativ prosjektering og rådgivning, samt å involvere seg i beslektede fag som landskapsarkitektur, interiør- og industridesign der dette tjener selskapet. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 71.112 Arkitekttjenester vedrørende byggverk

Saksgang

16.06.2024 Søknad

30.07.2024 Foreløpig svarbrev

30.07.2024 Mottatt tilleggsinformasjon

01.08.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

19.08.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket ved daglig leder Petter Nordahl skriver i klagen at de bestrider direktoratets avslag på søknad om sentral godkjenning med referanse til veiledningene i SAK10 §§ 11-2, 11-3, 11-4 og 11-5.

Foretaket viser til veiledningen i SAK10 § 11-2 der det står at «Foretak som påtar seg ansvarsrett i byggesak skal ha faglig ledelse med eksamen eller annen bestått prøve som er relevant for foretakets ansvarsrett.» Foretaket viser videre til SAK10 § 11-2 om at kravet til utdanningsnivå etter bokstav e er «mastergrad i ingeniørutdanning eller arkitektur, sivilingeniør, sivilarkitekt, eller tilsvarende grad med 300 studiepoeng eller tilsvarende». Foretaket anfører videre at de har dokumentert utdanning med 300 studiepoeng. Foretaket viser også til veiledningen til SAK10 § 11-2 om bruken av begrepet tilsvarende, og at dette er benyttet bevisst for å få frem at det ikke er et absolutt krav om f.eks fag-/svennebrev, men at faglig ledelse har utdanning som svarer til dette nivået.

Foretaket anfører videre at SAK10 § 11-2 åpner for at realkompetansen kan vurderes og viser til følgende formulering: «I tilfeller der det ikke er grunnlag for å skrive ut vitnemål eller fag-/svennebrev, kan fylkeskommunen, etter en grundig vurdering av personens realkompetanse, utstede et såkalt kompetansebevis, jf opplæringslova § 4A-3 siste ledd.» Foretaket mener at direktoratet kan ha samme myndighet til å vurdere realkompetanse. Foretaket viser i denne sammenheng til at arkitektur har en stor grad av konseptuell tilnærming og erfaring.

Foretaket viser videre til SAK10 § 11-3 om krav til utdanning og praksis. Foretaket skriver at de har en samlet praksis på 36 år som fordeler seg på 15 års praksis som prosjekterende

arkitekt og 21 års praksis med prosjektledelse. Foretaket mener på bakgrunn av dette at de overoppfyller kravene i SAK10 § 11-3 for begge de påklagde godkjenningsområdene.

Foretaket viser også til SAK10 § 11-4 om relevant praksis, og at de mener at deres praksis er svært relevant. Videre viser foretaket til SAK10 § 11-5 om at det ved søknad om sentral godkjenning skal vurderes om foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for omsøkte godkjenningsområder, og at relevant praksis skal dokumenteres for eksempel ved oversikt over referanseprosjekter. Foretaket skriver videre at de har hatt sentral godkjenning tidligere, og viser til flere referanseprosjekter.

Foretaket skriver også at de oppfyller alle seriøsitetstvilkårene etter SAK10 § 13-1a og anfører at de oppfyller kravene til kvalitetssikring etter SAK10 § 10-1. Foretaket viser også til at direktoratet i sitt vedtak har skrevet at utdanning må dokumenteres vitnemål/mester-/fag-/svennebrev eller annen bekreftelse fra offentlig myndighet som viser nivået på utdanningen i tillegg til informasjon om studieretning og fag/emner. Foretaket skriver at vitnemål fra Arkitekthøgskolen i Oslo i 1986 ble vurdert etter kriteriene bestått/ikke bestått. Foretaket mener de har dokumentert 300 studiepoeng som bestått og at kravet i SAK10 § 11-2 bokstav e er oppfylt. Foretaket opplyser videre om at Nordahl ble forhindret fra å levere sin diplomoppgave, slik at han fikk utsettelse på denne, men på bakgrunn av familiesituasjon og ettersom han på dette tidspunktet allerede hadde tilbud om jobb la innleveringen av diplomoppgaven på is. Nordahl slo seg derfor til ro med å få sin autorisasjon som sivilarkitekt (MNAL). Nordahl opplever det både bittert og ydmykende at direktoratet fratir ham den samme autorisasjonen.

Avslutningsvis skriver foretaket at de mener det ikke finnes avslagshjemmel i SAK10 §§ 11-2, 11-3, 11-4 og 11-5 for å avslå søknaden deres om sentral godkjenning, og at de videre oppfyller krav til kvalitetssikringsrutiner etter SAK10 § 10-1 og seriøsitetstvilkårene etter SAK10 § 13-1 bokstav a.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 og prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 3.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Begrunnelsen for avslaget var som nevnt knyttet til kvalifikasjoner, herunder kravet til utdanning. Det er derfor kravene til kvalifikasjoner som vil vurdert i det følgende.

Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 og prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 er mesterbrev, høyere fagskolegrad eller tilsvarende, med tilhørende seks års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i tømrerfaget eller høyere fagskolegrad innen bygg. Mastergrad innen arkitektur vil også kunne være relevant for området.

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 3 er mastergrad eller tilsvarende, med tilhørende åtte års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil eksempel være mastergrad innen arkitektur.

Ved søknad om sentral godkjenning skal utdanningsnivåene i SAK10 § 11-2 være oppfylt i henhold til de funksjonene og tiltaksklassene foretaket søker om, jf. SAK10 § 11-3. Utdanning kan dokumenteres ved å legge frem kopi av vitnemål eller kvalifikasjonsbevis, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning. Direktoratet vurderer at foretaket må kunne vise til en fullført utdanning i form av vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført utdanning for at kravene til nødvendig utdanningsnivå skal anses oppfylt. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 59/20, 26/21, 14/22 og 5/23.

Når det gjelder begrepet «tilsvarende utdanning», vil direktoratet bemerke at begrepet tilsvarende er ment å ta hensyn til utenlandsk utdanning og eldre utdanning som fulgte andre reformer, for eksempel med vektall istedenfor studiepoeng, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Direktoratet må forholde seg til de forskriftsfestede kravene til utdanningsnivå i SAK10 §§ 11-2 og 11-3, og bemerker at foretaket ved søknad om sentral godkjenning må dokumentere at dets faglige ledelse oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset omsøkte godkjenningsområder. I dette ligger at utdanningen må være relevant for omsøkte godkjenningsområder, i tillegg til at den oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå etter inndelingen i tiltaksklasser og funksjoner i henhold til tabellen i SAK10 § 11-3.

Foretaket har dokumentert at Petter Nordahl har fullført åtte semestre ved Arkitekthøgskolen i Oslo i tillegg til to semestre fra tidligere studie ved NTH. Foretaket har i klagesaksomgangen informert om at Nordahl aldri har levert diplomoppgave. Ettersom det ikke er dokumentert en fullført og bestått utdanning i form av vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført utdanning for Nordahl anses ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå i SAK10 § 11-2 som oppfylt.

Det er også dokumentert at Nordahl er medlem av NAL. Til dette vil direktoratet bemerke at et medlemskap i en privat organisasjon ikke kan sidestilles med en formell utdanning på tilstrekkelig nivå. Private organisasjoner kan selv utforme egne krav for opptak, samt gjøre unntak fra disse.

Direktoratet må ved behandling av søknader om sentral godkjenning forholde seg til de fastsatte utdanningsnivåene og kravene som følger av SAK10 for de enkelte funksjoner og tiltaksklasser. Foretak som søker sentral godkjenning, må dermed dokumentere at de oppfyller kravene til utdanning i SAK10, uavhengig av medlemskap i private organisasjoner. Også dette er stadfestet av klagenemnda for sentral godkjenning ved flere anledninger, blant annet i sak 59/20 og 14/22.

Når det gjelder foretakets anførsel om at direktoratet har anledning til å vurdere realkompetanse på lik linje med fylkeskommunen vises det til en uttalelse fra daværende Kommunal- og moderniseringsdepartementet, nåværende Kommunal- og distriktsdepartementet, av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler departementet blant annet at det

*«Der det ikke er grunnlag for å utstede vitnemål eller fag-/svennebrev, kan fylkeskommunen, etter en grundig vurdering av en persons realkompetanse utstede et kompetansebevis, jf. opplæringslova § 4A-3 siste ledd. **Departementet presiserer at det for yrkesfag kun er fylkeskommunen som har kompetanse til å vurdere og godkjenne realkompetansen.**» (Direktoratets utheving).*

Videre uttaler departementet at:

«Dersom det gis sentral godkjenning til et foretak hvor den faglige ledelsen i foretaket ikke oppfyller minimumskravet til relevant utdanningsnivå, jf. § 11-2 bokstav a og praksis, jf. 11-3, innebærer dette i realiteten en dispensasjon fra kravene i byggesaksforskriften. Ved erklæring om ansvarsrett i tiltaket har kommunen derimot i realiteten myndighet til å dispensere fra dette kravet, jf. pbl. § 19-2 første ledd. Denne muligheten er imidlertid ikke tillagt den sentrale godkjenningsordningen eller klagenemnda.»

I samme tolkningsuttalelse har departementet uttalt følgende om kravet til relevant utdanning:

*«Det følger av SAK10 § 11-2 første ledd at "Foretak som påtar seg ansvarsrett i byggesak, skal ha faglig ledelse med eksamen eller annen bestått prøve som er **relevant for foretakets ansvarsrett.** Følgende **alternative utdanningsnivåer** skal være oppfylt:" (departementets utheving).*

*Videre viser vi til SAK10 § 11-3 hvor det fremgår at "Foretakets faglige ledelse skal oppfylle krav til **relevant utdanning og praksis** inndelt i tiltaksklasse og funksjoner etter tabellen nedenfor" (departementets utheving).*

*Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.). Dersom det ses bort fra kravet om at utdanningen må være relevant, **innebærer dette i realiteten at det er foretakets realkompetanse som danner grunnlag for sentral godkjenning. Dette ville være i strid med ordningens intensjon.**» (Direktoratets utheving).*

Det fremgår helt tydelig av uttalelsene til departementet at direktoratet ikke har anledning til å vurdere foretakets realkompetanse, og som tidligere nevnt, må det ved søknad om sentral godkjenning dokumenteres at kravene byggesaksforskriften stiller til både utdanning og praksis er oppfylt.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningssområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert at kravet til utdanningsnivå er oppfylt, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis ikke veie opp for manglende utdanning.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har hatt sentral godkjenning for dette godkjenningssområdet tidligere. Sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstillende kravene som gjelder på fornyelsesstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en vurdering, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det vises i den forbindelse til utdanningsvurderingen ovenfor.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Noma Arkitekter AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningssområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 og prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Klager har i e-post datert 28.08.2024 og 30.08.2024 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

Sak 21/24 Eventuelt

Neste klagenemndsmøte blir tirsdag 10.12.2024 kl. 09.00-12.00 på Teams.